

Ameriikkaan, Ameriikkaan

Jouni Korkiasaari

Tietopalvelupäällikkö



SIIRTOLAISUUS-
INSTITUUTTI

2017

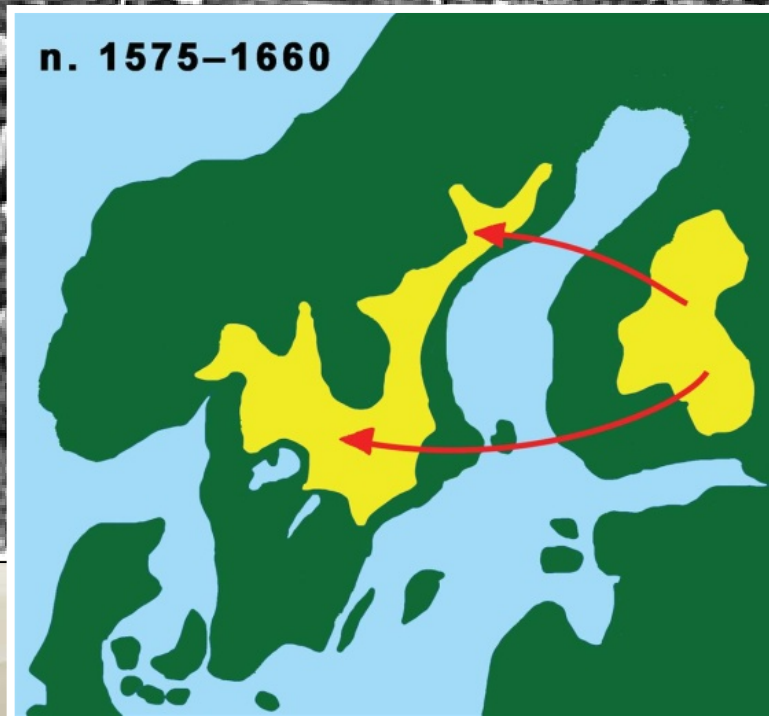


- Suomalaista syntyperää olevat "metsäsuomalaiset" Ruotsista, osa suoraan nykyisen Suomen alueelta, olivat ensimmäisten eurooppalaisten mukana asuttamassa Amerikkaa.
- Kaikkiaan 12 laivaretkikuntaa Ruotsista toi 1638–1655 uudisasukkaita nykyisen Delawaren alueella sijainneeseen Nya Sverige–New Sweden -siirtokuntaan. On arvioitu, että kaikkiaan noin 1000 uudisasukkaasta yli puolet olisi ollut suomalaisperäisiä.

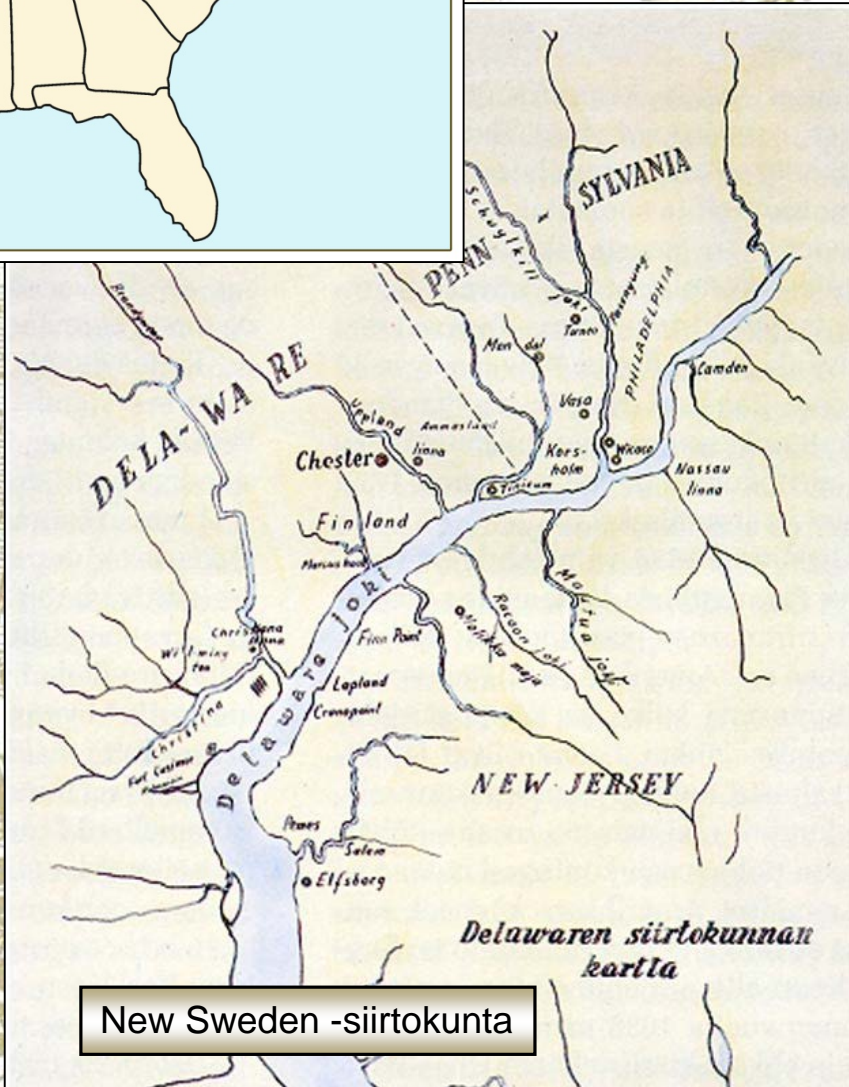


Ruotsin “metsäsuomalaiset”

10 000–12 000 henkilöä



Nya Sverige – New Sweden 1638~1670

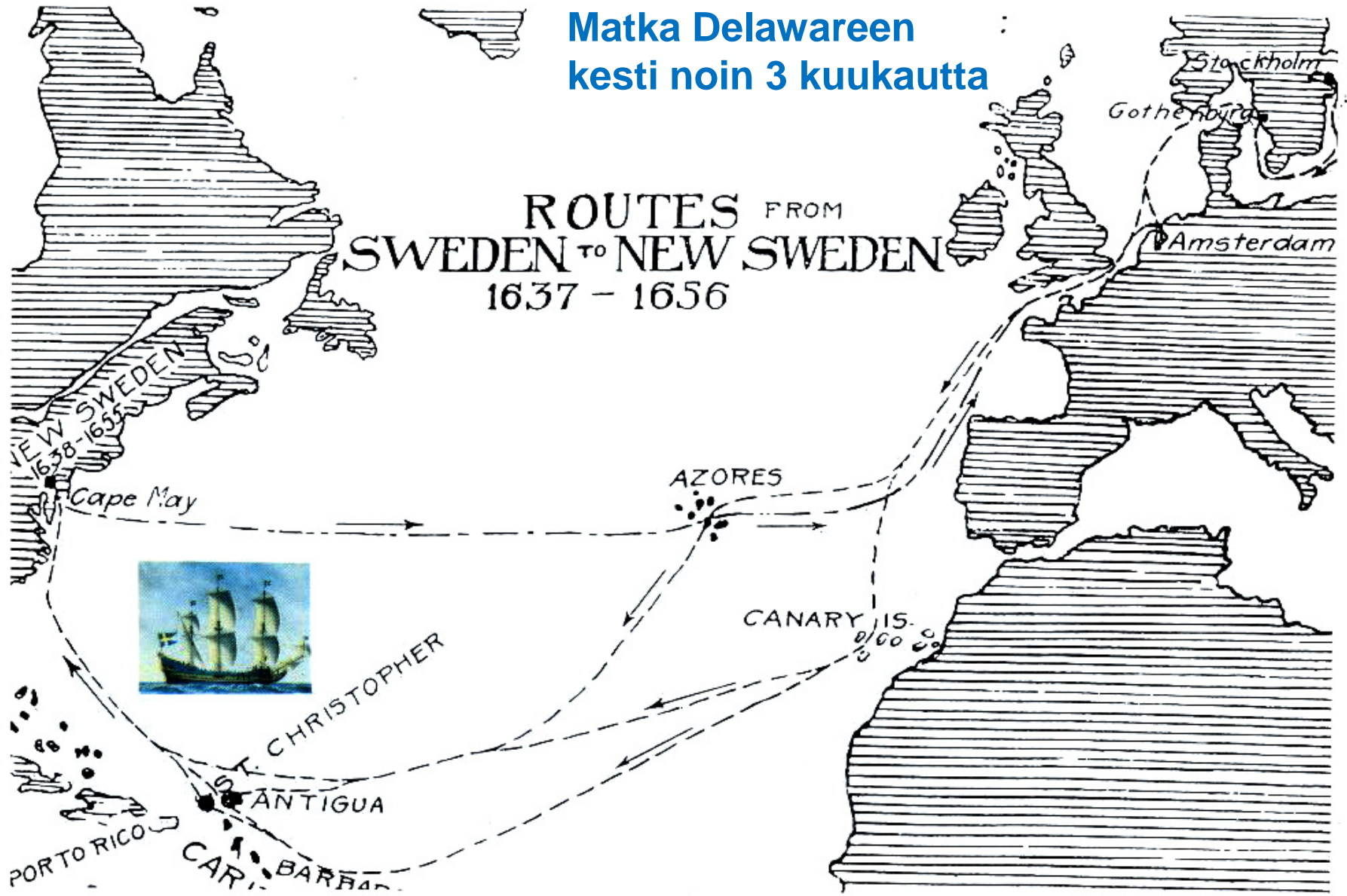


New Sweden -siirtokunta



Matka Delawareen
kesti noin 3 kuukautta

ROUTES FROM
SWEDEN TO NEW SWEDEN
1637 - 1656



JOHN MORTON

– Merkittävin ”delawarensuomalaisten” jälkeläinen

John Morton syntyi v. 1725.
Isä *John Morton* vanhempi ja äiti *Mary Archer* olivat syntyperältään suomalaisia, samoin vaimo *Ann Justis*.

John Mortonin isoisonisä oli Rautalammin suurpitäjässä syntynyt **Martti Marttinen**, joka oli muuttanut ensin Värmlantiin ja sieltä Uuteen Ruotsiin v. 1654. Ruotsissa hänet tunnettiin nimellä Mårten Mårtensson.



John Morton allekirjoittama
siirtokunnan raha v. 1772.

<http://en.wikipedia.org>

<http://www.johnmortonproject.com>

Itsenäisyydestä äänestettäessä Pennsylvanian edustajien kokouksessa äänet olivat jakautuneet tasan, kun Morton saapui sinne myöhästyneenä. Hänen sallittiin kuitenkin vielä äänestää. Morton antoi äänensä itsenäisyyden puolesta, joten ratkaisevan äänen antaja tiedettiin varmasti.



Yksi jäännösväri varhaisista suomalaisista uudisasukkaista on Rambo-omenalajike, jonka siemenen Peter Rambo (< Ramberg < Romppanen) toi mukanaan Amerikkaan.

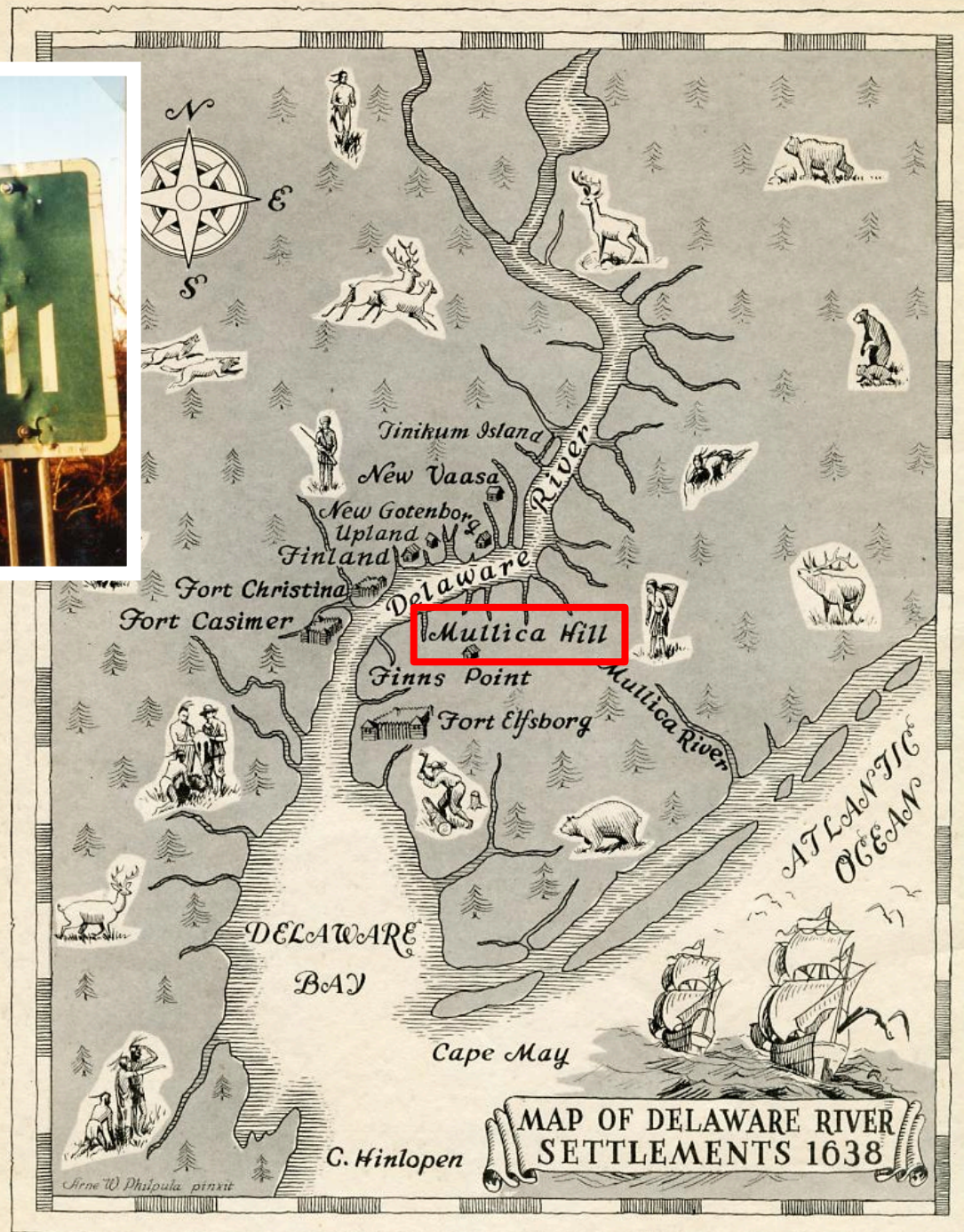
Philadelphian puhelinluetteloista löytyy nykyisin paljon Rambo-nimisiä.



N DoltonCt DarleyWds -- 475-3449	Rambo Carl 2914 N Harsn Wilm -- 322-6600	Ramsey Kel
Warwick ----- 755-6973	Rambo Chas W 2 LanternLn DartmthWds 475-2649	Ramsey L 3
619 W 8 ----- 655-1285	Rambo David J 504 PulaskiHwy ----- 328-2235	Ramsey P 8
W 24 ----- 652-6206	Rambo David M 259 BunglwAv Elsmr --- 998-0375	Ramsey P L
187 SctfldDr Sctfld --- 368-1714	Rambo E H Sr 535 N Union ----- 658-2779	Ramsey Phi
NewCastleAv ----- 655-4925	Rambo G J 203 LambsonLn MayvwMnr -- 654-5704	484
E 7 ----- 571-8661	Rambo Geo E 17 N AvnDr AshbrnHl --- 798-4163	Ramsey R W
GrenrdgeAv Brkhvn --- 737-6018	Rambo Laverne 6 BrokvwAv Clymnt --- 798-3080	Ramsey Ric
ruce	Rambo N J 19 ManorAv Clymnt ----- 798-7865	Ramsey Rob
GrenrdgeRd Brkhvn -- 738-7330	Rambo Oliver E 149 ChristianaRd ----- 328-6300	Ramsey Rob
123 DicknsnLn WPrk - 571-9179	Rambo P J 2813 NewportGapPke ----- 995-5622	Ramsey Rob
5 NorwdDr Liftwd --- 764-7297	Rambo Paul R 2 GranburyDr Eaglegln --- 328-0285	4
ha	Rambo Paula rl est	Ramsey Rob
blewoodDr Channin -- 475-5059	PikeCreekValleyShoppingCenter	1634
2 StJasDr PendrwMr - 994-9343	Wilmington -- 998-3361	Ramsey Rob
----- 764-7253	Rambo Robt 205 LorwdAv RichrdsnPrk -- 999-0476	Ramsey Sam
MarvlandAv ----- 655-1285	Rambo Ronald R 468 PulaskiHwy ----- 328-0660	



Mullica River ja Mullica Hill New Jerseyssä ovat saaneet nimensä suomalaista syntyperää olleen Erik Mullican (Mullikka) mukaan. Suku oli lähtöisin Karstulan seudulta.



Wäinö Aaltosen veistämä muistomerkki ensimmäisten amerikansuomalaisten muistoksi pystytettiin vuonna 1938 (Chester, PA).





Ruotsalaisen Carl Millesin veistämä muistomerkki Delawaressa on paikalla, jossa ensimmäiset Uuteen Ruotsiin saapuneet astuivat maihin. Laiva monumentin päällä kuvaa Kalmar Nyckel -laivaa, jolla ensimmäiset siirtokuntalaiset saapuivat Amerikkaan.



Delaware-siirtolaisuuden jälkiä nykyisin ...



Delaware-siirtolaisten mahninnoisuuspaikka

Rambo Carl 2914 N Harsn Wilm - - - - - **762-1924**
Rambo Chas W 2 LanternLn DartmthWds **475-2649**
Rambo David J 504 PulaskiHwy - - - - - **328-2235**
Rambo David M 259 BunglwAv Elsmr - - - **998-0375**
Rambo E H Sr 535 N Union - - - - - **658-2779**
Rambo G J 203 LambsonLn MayvwMnr - - **654-5704**
Rambo Geo E 17 N AvnDr AshbrnHI - - - **798-4163**
Rambo Laverne 6 BrokwAv Clymnt - - - **798-3080**
Rambo N J 19 ManorAv Clymnt - - - - - **798-7865**
Rambo Oliver E 149 ChristianaRd - - - - **328-6300**
Rambo P J 2813 NewportGapPke - - - - - **995-5622**
Rambo Paul R 2 GranburyDr Eaglegln - - **328-0285**
Rambo Paula rl est
PikeCreekValleyShoppingCenter
Wilmington - - **998-3361**
Rambo Robt 205 LorwdAv RichrdsnPrk - - **999-0476**
Rambo Ronald R 468 PulaskiHwy - - - - **328-0660**



Morten Mortensonin v. 1654 rakentama talo.



Kalmar Nyckel replica

Merkittävin varhaisten suomalaisten "panos" Amerikan historiassa oli kaskenpolttonenetelmä, uudenlainen hirsitalonrakentamistapa ja taito elää rauhanomaisesti intiaanien kanssa.



rakennettu n. 1638–43

Lähes neljäsataa vuotta vanhaa Nothnagle Cabinia pidettiin pitkään ruotsalaisten rakentamana.

USA:n vanhin hirsimökki olikin suomalaista tekoa

Suuri amerikansiirtolaisuus





”Hyvästi ny Ylistaron köyhät!”
sanoi Vuarenmaan Tiina, kun Amerikkahan lähti (isokyröläinen sanonta)

(Kirjasta Siirtolaishuumoria 1 – Finnish Emigrant Humor 1. Siirtolaisuusinstituutti 2005)

Pohjoismaista muutti vuosina 1830–1930 noin 2,5 miljoonaa henkeä Pohjois-Amerikkaan. Euroopan koko siirtolaisvirrasta pohjoismaalaisten osuus oli noin 5 %.

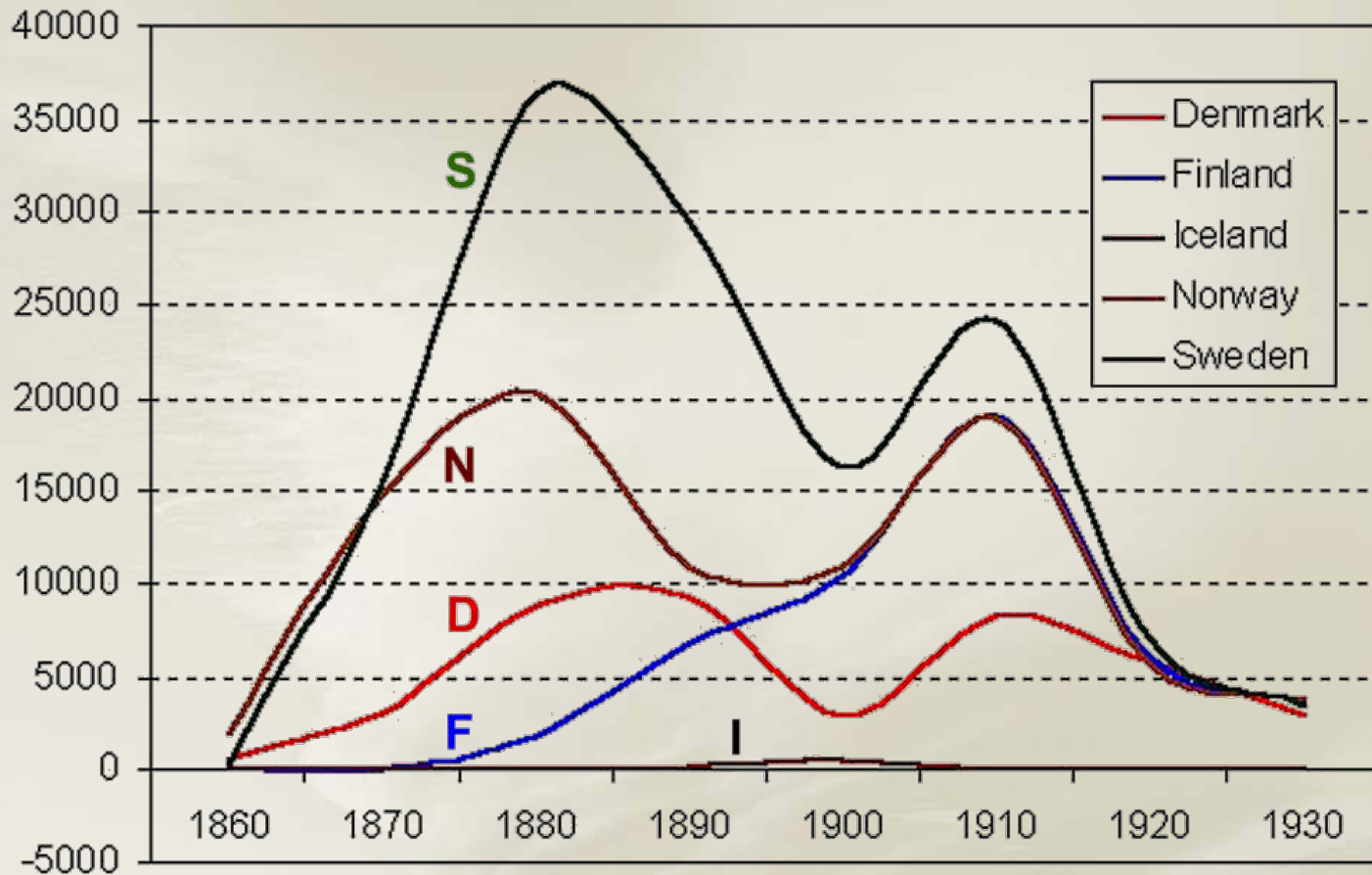
Maiden väestömäärään suhteutettuna siirtolaisuus oli kuitenkin Pohjoismaista hyvin huomattavaa eli noin kolmasosa niiden yhteenlasketusta väestöstä (1850–1930).

Suhteellisesti suurinta se oli Norjasta heti Irlannin jälkeen. Myös Suomen, Ruotsin ja Islannin siirtolaisuus oli hyvin merkittävää, mutta Tanskan kohdalla hieman vähäisempää.

Siirtolaisuuden leviäminen Euroopassa

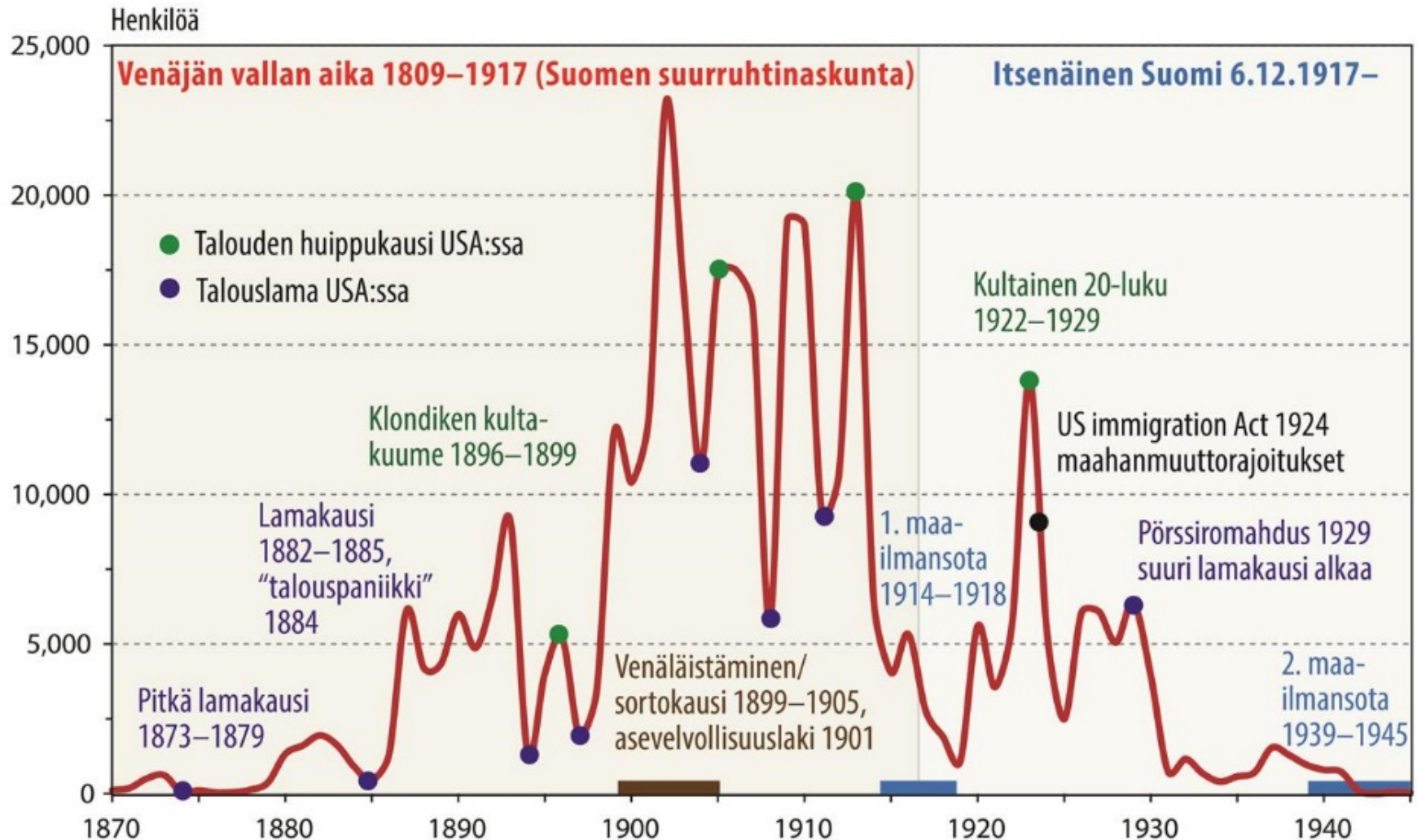


Scandinavian emigrants to North America 1860–1930



Pohjoismaista siirtolaisuus alkoi voimistua 1860-luvulla ja kulmineitui 1880-luvulla, paitsi Suomessa, jossa se alkoi näkyä vasta 1880-luvulla huippuvuosien ollessa 1900-luvun alkupuolella amerikansiirtolaisuuden toisessa aallossa, jolloin se alkoi myös Etelä- ja Itä-Euroopasta.

Valtamerentakainen siirtolaisuus 1870–1945



Tilastojen mukaan siirtolaisia oli liki 400 000, todellinen määrä n. 370 000.

Emme tietystiikään voi odottaa, että tähän flirtolaisuuden vähenemiseen olisi vaikuttanut selviävä tietoisuus siitä, että kotimaa itse tarvitsee poikiaan ja tyttäriään. Sellaiset aatteelliset aiheet eivät yleensä suurissa elämän ilmiöissä jaksaa voittaa painavia taloudellista näkökohtia. Seltys flirtolaisuuden vähenemiseen on ennen kaikkea anstomahdolisuuksien väheneminen Amerikassa. Ja tähän on, kuten sieltä useasti ilmoitetaan, osaltaan vaikuttanut että suomalaisien työmiesten maine, — kun sosialistinen mielitys on heihin tarttunut, — ei enää ole lainkaan sama kuin ennen. Ne luetaan nyt huonompaan luokkaan kuin moni muu ennen vähäarvoisempi kansallisuus ja saavat sen mullaan vähemmän työtä ja huonompaa palkkaa.

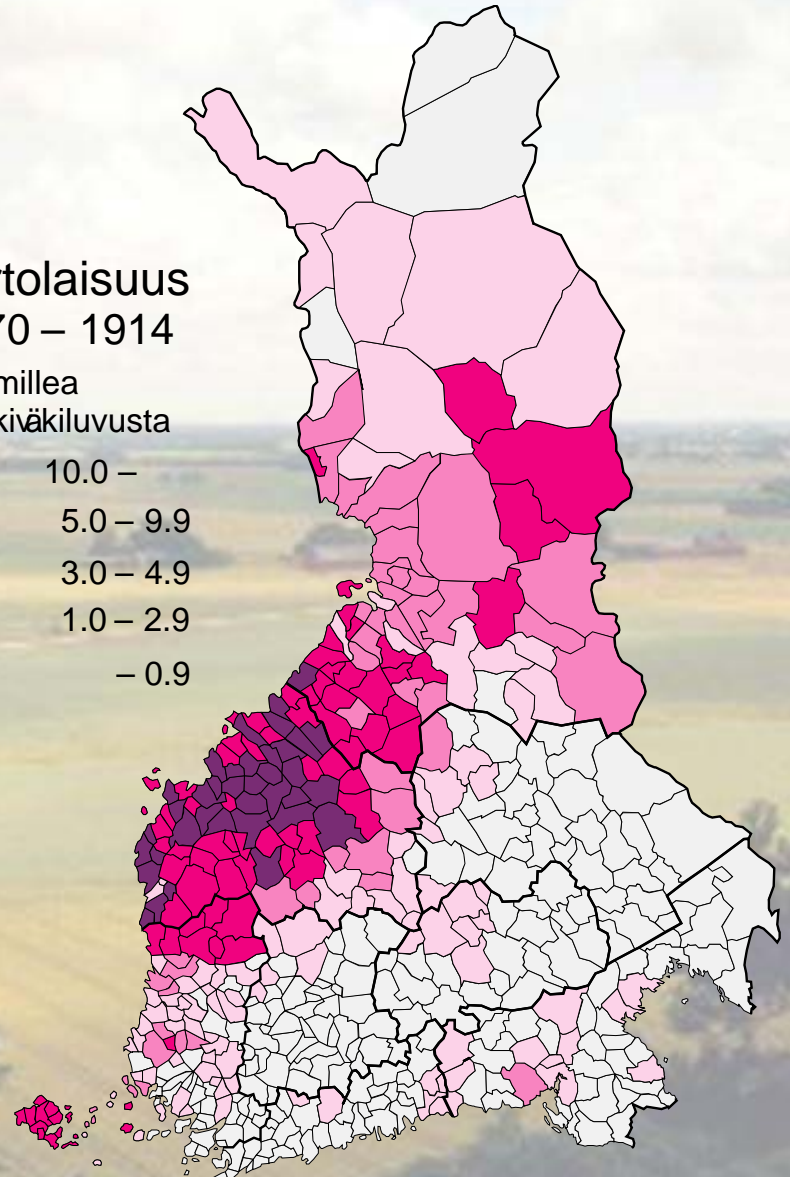
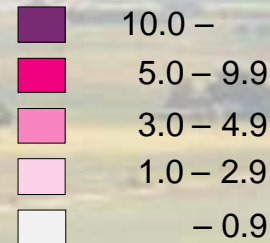
Uudenkaupungin Sanomat
nro 106 - 19.9.1912 s. 1

Amerikan-siirtolaisuuden lähtöalueet

Siirtolaisten lukumäärä lääneittäin 1870–1914		
Lääni	Henkilöä	%
Uusimaa	13 200	4,4
Turku-Pori	43 800	14,5
Häme	8 800	2,9
Viipuri	16 000	5,3
Mikkeli	5 000	1,6
Kuopio	9 900	3,3
Vaasa	158 400	52,3
Oulu	47 700	15,7
Koko maa	302 800	100,0

Siirtolaisuus 1870 – 1914

Promillea keski­väkiluvusta



”Ostaisinko polkupyörän vai lähtisinkö Amerikkaan?”



Nuoret miehet istuskelevat toimitellen talon seinustalla ennen seurojen alkamista.

"Suuren amerikansiirtolaisuuden" syyt

A. Lähtöalueen "työntö" (lähtöalueen rakenteelliset tekijät)

1. Taloudelliset tekijät ("rakennemuutos")

- Tervatuotannon hiipuminen ja puuntarpeen väheneminen (->laivanrakennus)
- Tilakoon pieneneminen (uusia tiloja, jakaminen)
- Hidas teollistuminen (painopiste Etelä-Suomeen -> rautatiet, ei koskivoimaaa, kanavat, metsät)
- Elinkeinojen sesonkiluonteisuus Pohjanmaalla -> maataloussesonki kesällä, talvella vähän töitä)
- Nälkä-/katovuodet ("halla")

2. Väestönkasvu

- Voimakas syntyvyys Pohjanmaalla -> suhteellinen liikaväestö -> paljon epäitsenäistä talotonta väestöä (perinnönjako, ei uusia tiloja riittävästi, ei työtä ...)

3. Poliittiset ja uskonnolliset "paineet"

- Venäläistäminen, asevelvollisuuslaki 1901, sotaan joutumisen pelko

... ”Suuren amerikansiirtolaisuuden” syyt

B. Kohdealueen (Amerikan) "veto" (rakenteelliset tekijät)

- Loputon työvoiman tarve, korkea palkkataso, ilmainen maa (Homestead act 1862 - 64 ha)
- Vapaat olot, demokraattisuus, tasa-arvo, uskonnonvapaus, suhdannevaihtelut

C. Väliintulevat tekijät ("edellytykset")

- Liikenneyhteyksien kehittyminen (höyrylaivat, rautatiet, maantiet -> nopeus, halpuus)
- Laivayhtiöiden agentit, tiedon saanti (merimiehet, lehdet, kirjeet, amerikanpaketit, Amerikan taudin", levittäjät - paluumuuttajat, vierailijat)
- Myöhemmin rajoitukset (maahanmuuttokiintiöt) 1920-luvulla

D. Yksilölliset ja mentaaliset tekijät

- "Joukkopsykoosi", pohjalaisten erityisluonne, arvostukset, satunnaiset tekijät ("paha akka pakoon")
- Yksilölliset kyvyt ja rajoitukset (ikä, terveys, tiedot, taidot jne. yksilötasolla)

Siirtolaisuuden ja puukkojunkkari-ilmion taustalla olivat samat yhteiskunnalliset ongelmat ja siihen liittynyt aleneva säätykierto.

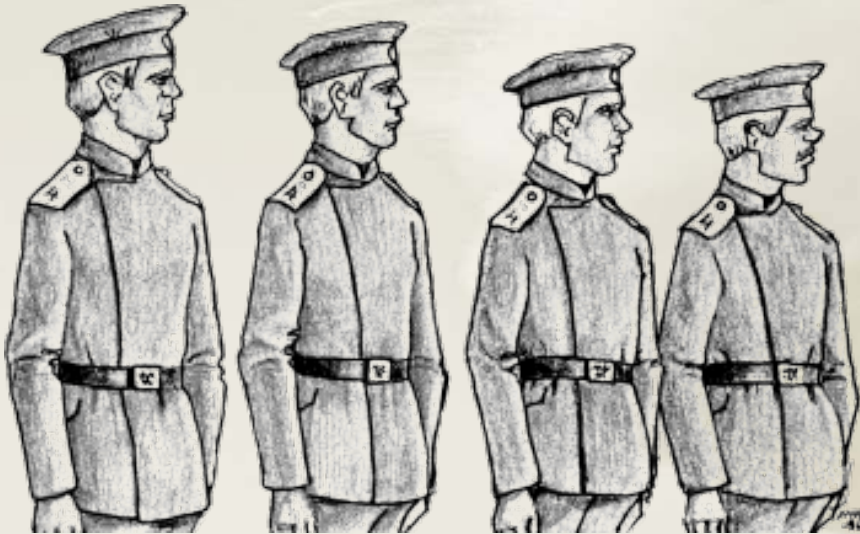
Siirtolaisuuden voimistuessa rikollisuus alkoi vähetä.



Rannanjärvi ja Isoo-Antti kaula-, liivi-, käsi- ja jalkarauodoissa.

Asevelvollisuutta pakoon

- ”Sellaisessa asemassa ollen oli hän pannut toimeen Amerikkaan lähdön, kun kova kohtalo sai hänet vetämään arvan kolmeksi vuodeksi Vaasan kasarmiin.”



- Ei siis suinkaan ollut kysymys ”nuorisomme isänmaan rakkauden puutteesta”, niin kuin sivistyneistön piirissä saatettiin väittää. Käytännölliset kansanmiehet eivät vain halunneet hukata kolmea vuotta ”på ryssbacken”, kun valtameren takana voi vastaavana aikana saada kokoon tuhansia markkoja. Lisäksi Amerikassa odotti oma vapaus, ja täällä olisi joutunut komennon ja kurin alaisuuteen, mihin eteläpohjalainen ei suinkaan ollut luonnostaan taipuvainen. (A-L Toivonen 1963)

— Amerikkaan muuttaminen. Into muuttaa täältä Amerikkaan näyttää viime vuonna melkoisesti laimentuneen. Niinpä kuuluu esim. Allanlinjan höyrylaimoja viime vuoden kuluessa käyttäneen ainoastaan viisi suomalaista, kun sitä vastoin esim. w. 1882 muuttiin suo-

malaisilla rää, san wään ti palannee terwät m käuskoifi joovat puuttom uuttawa hiehet työt wai maassa paljoa warmemman leiwän kuin mitä on saatavana Amerikassa, jossa työnpuute tätä nykyä on suuri. Tai owatko rautatiemme taas jätettävät muu- kalai- sten rakennettawiksi, oman maan miesten tuhla- tessa satoja markkoja mat- kustuksiin siihen maahan, jossa ei war- maa työtä ole.

Historiallinen sanomalehtikirjasto:

<http://digi.lib.helsinki.fi>

Siirtolaisuusinstituutti:

<http://www.migrationinstitute.fi/pdf/index.php>

— Suomalaiset Amerikassa. Yhdys- valloissa oleskelewista kansalaisistamme kirjoittaa eräs englanninkielinen lehti „The Diagonal“ seuraawaan tapaan: „Skandinavian sukuisia kansaa tässä maassa ovat myös suomalaiset. Näitä on hyviä ja wahingollisia kansalaisia. Synvät kansalaiset rakastawat siivistystä ja onnia. Ja heitä on omineitakin. Mut-

äinen. on pal- set ja sittäin rtolai- sa ra- ästään is tun- netaan jo uttona- uuttawa, erittäin mi- wai- monpuolitiin tulee. Heidän tunnusmerk- kinänsä on toruton, usein lifainen ja ri- kinäinen puku, ylenkatse ja inho korkeam- paa oppia ja siivistystä vastaan, ja us- konnoltaan owat he independenttejä. Ni- non hengen wiljelyksen ilmiö heillä on lahkon pääjohtajan toimesta ilmestynvä huono sanomalehti. — Tämmöiset ja muut samollaiset owat kutsumattomia wie- raita, joita emme tarvitse“.

”Elämän koreus” houkutteli suomalaista nuorisoa valtameren taakse

”Sieltä tulee myös suuria, komeita valokuvia. Suomalainen työmies on niitten mukaan siellä pyhäpukeissaan pulska, komea herra; ja piikasemme varsinkin ovat hienoiksi muuttuneet; niillä on otsatukat, kureliivit, hansikkaat ja silkkihameet, kuin kaupungin ryökkinöillä konsanaan. Tähän sitten verrataan omaa, yksinkertaista, puolivillaista pukuaan, kuinka paljon kumminkin täällä moukempia ollaan!”.



Amerikassa kaikki ovat rouvia ja ”ryökyniä”, kaikki herroja, ”misters”

- ”Mutta ei vain parempi palkka, vaan myöskin helpompi työ, parempi ruoka ja mukavammat olot, joista tuttavat ja omaiset niin heleävärisesti kirjoittelevat, ovat omiaan kiihottamaan meikäläisissä naisissa Amerikkaan siirtymisen halua.”
- ”**Amerikka on miesten helvetti ja naisten taivas**”, on Etelä-Pohjanmaalla kulkevana sananpartena. Siksipä tuumailevatkin Etelä-Pohjanmaan kansan naiset, että ”kuka sitä viitsii navetoissa ja lantatunkioilla kääriä, kun Amerikassa saa olla hienona naisena komeissa sisähuoneissa ”.



Amerikankirjeet

Hilta Ylita

**Siirtolaisten
kotimaahan
lähettämät
kirjeet
lisäsivät
osaltaan
"amerikan-
kuumetta"**

"... voi Hilta kun etsinä koskaa joutuusi
niin orvoksi kun minä olen ja niin paljo
kärsimään tämän tylyn maailman kattelua
vaikka kyllä se jo menee kun vain tervenä
pysyy olenhan saanut olla aika hyvän
voitinen olen monasti nähnyt sinun
unissani ja toivon että joskus saan nährä
vielä silmistä silmiin..."



”Aavan meren tuolle puolen ...”

Vai Ameriikkaan!

Vai Atlantin taa!

Vai ei nyt siedä Suomessa elää!

*Vai ei täällä enää miehet
tarkene!*

Ja oikein isolla joukolla!

*Oikein miehissä lähdetään
pakoretkelle ja jätetään*

*naiset ja lapset ja vanhukset
vihollisen jalkoihin ...*



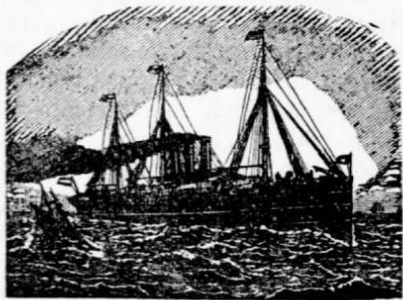
Juhani Aho

(Katajainen Kansani)

Amerikkaan ja muihin Maailmanosiin!

Alkijoiittaneet kulettawat matkustajia Waasasta ja muista Suomen rantakaupungeista kaikkiin paikkoihin Pohjoisamerikan Yhdysvalloissa ja Canadassa, Eteläamerikkaan, Jaap-niin, Kiinaan, Australiaan ja Uuteen Seelantiin y. m., y. m., hywintunnetun yhtiön Norddeutscher Lloydin (Bremenlinjan) nopeakulkuisilla höyrylaivoilla. Ne höyrylaivat, jotka kulkewat Bremenin ja Newyorkin wäliä, wetawät ensi tilassa huomiota puoleensa nopeutensa tafia, niin että matkustajat lasjetaan maalle Newyorkissa 8—9 päiwää lähdon jälkeen Bremenistä. Tässä on otettava warteen, että wälimatta Göteborgi—Gull—Liwerverpool—Newyork, jota jälkimmäistä matkaa harwoin on tehty wähemmässä ajassa kuin 12—16 päiwässä ja jota monet wästenmieliset laiwainmuutokset aina seuraawat, mainitsemattakaan tuota erittäin wästenmielistä matkaa Pohjanmeren yli. Norddeutscher Lloyd omistaa kaikkiaan 77 komeaa höyrylaivaa joista

Amerikkaan!



Bremenlinja.

1:sen, 2:sen ja 3:nen luokan matkustajain kuletus kaikkiin maailmanosiin Norddeutscher Lloydin Bremenissä

pikakulkuisilla waltamerihöyrylaivoilla.

Siirtolaisten kuletus suoraan Suomesta kaikille rautatieasemille Pohjoisamerikan Yhdysvalloissa ja Canadassa, Intiaan, Jaap-niin, Kiinaan, Australiaan ja Uuteen Seelantiin y. m.

Rahalahetyksiä ja vekseleitä Amerikasta kaikkiin paikkoihin Suomessa ja päinwastoin Suomesta Amerikkaan.

Amerikan rahoja sisään- ja ulosvaihdetaan.

Kysymyksiin wastataan ensi postissa. Karttoja ja kertomuksia lähetetään pyynnöstä ilmaiseksi ja postimaksutta.

Suomalainen Siirtolaisyhtiö
Newyorkissa, 24 State Street.

V. K. Hultin, Waasassa.

Telefoni N:o 120. Sähkösanomaosote: Lloyd.

Asiamiehiä Hankoniemessä:

Herrat Lemecke & Kmp.

Haaraosastoja kaikkialla maaseuduilla.

Suom.! Norddeutscher Lloydilla on kaikkiaan 77 höyrylaivaa sekä 6 rakennettavana, joista 9 parasta ja hienoimmin sisustettua kulkevat Newyorkin linjalla, kun sitäwastoin muilla linjoilla on ainoastaan 1 tai 2 tämmöistä höyrylaivaa linjalla Newyorkiin.

Lähtö Bremenistä kiireimpänä aikana lähes joka päiwä.

Amerikkaan

tarjotaan joka viikko nopea ja mukava kulku

Valkoisen Tähti-Linjan

Kunink. Postihöyrylaivoilla; uudestaan rakennetuille jättiläishöyrylaivoille Teutonicille ja Majesticille myönnettiin Pariisissa kultametalli. Ylimatka New-Yorkista Liiverpooliin tehdään 6 vuorokaudessa.

Vekseliä Amerikkaan myydään halvimmallalla kursilla.

The American Emigr. Co.

30 State Street. New-Yorkissa.

R. E. Jeanson, Asiamies.

Cairenius ja Kumpp.

Waasassa.

Haaraosastoja:

Victor Söderström,
Kaskisessa

Wilhelm Qvist,
Kauhajoella.

Eliel Hartman,
Finnpyyssä.

Hugo Grönlund,
Ilmajoella.

Isak Opas,
Jalasjärvellä.

269

Amerikkaan

ja muihin maanosiin kulettetaan matkustajia Norddeutscher Lloydin (Bremenlinjan) nopeakulkuisilla postihöyrylaivoilla huokeimman hintalaskun mukaan. — Pohjoisamerikan Yhdysvaltoihin matkustawat, jotka ostawat piletinsä allekirjoittaneilta, saawat vapaan asunnon oleskellessaan Waasassa lähtötilaisuutta odottamassa sekä vapaan ravinnon ja vapaan asunnon koko matkalla Waasasta tai muusta Suomen satamapaikasta jalkaan maalle nousuun asti Amerikassa. Amerikan rahoja sisään- ja ulosvaihdetaan. Vekseleitä Amerikkaan myydään huokeimman kurssin mukaan. Saapuviin kysymyksiin wastataan, mikäli mahdollista on, ensi postissa. Karttoja ja kertomuksia lähetetään ilmaiseksi ja postimaksutta.

The Scand. & Finl. Emigr. Co. L'd.
(Suomalainen Siirtolais-yhtiö), 24 State Street Newyork

V. K. Hultin, Waasassa.

Haaraosastoja:

K. W. Högsten Oulussa. Viktor Ek Hankoniemessä & Helsingissä. K. L. Holmberg Seinäjoella

L. Hultin Heinolassa. Joh. Rosenlund Karstulassa. Selim Skepparnabb Windalassa.

Vaasasta Newyorkkiin

10—12 päiwässä.

„Hampurin-Amerikan Paketti-liike-Osakeyhtiön“

Kaksipropellisilla höyrylaivoilla kestää

Valtamerimatka ainoastaan 7 vuorokautta.

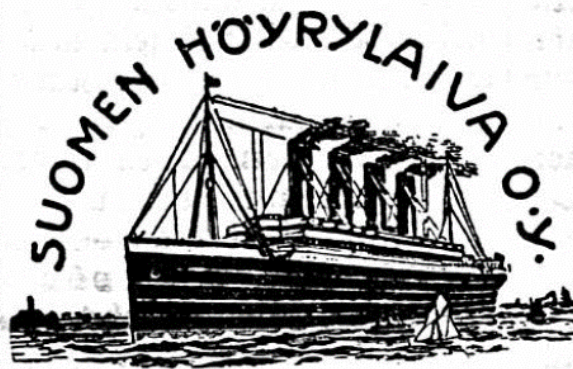
Huokeat hinnat. Suotuisa matka. Suoranaisia pilettejä hyttisijoille ja välikannelle saadaan

Jaakko Sandäsilta Waasassa,

Joel Forsbergilta Kristiinankaupungissa, 217

A. N. Brenneriltä Seinäjoella.

Lähtö Helsingistä lähes joka päiwä.



Amerikkaan matkustaville!

Pilettejä myydään edullisimmin Suomen Höyrylaiva-Osakeyhtiön konttoreissa Tampereella ja Porissa suurimpiin ja nopeimpiin Atlantin yli kulkeviin höyrylaivoihin.

Matkapassit saatte parhaiten konttorien välityksellä, halvimmalla ja nopeimmalla.

Lähempiä tietoja piletien hinnoista ja höyrylaivojen kulkuvuoroista antaa

Suomen Höyrylaiva-Osakeyhtiön Siirtolais-asioimisto.

Ivar Sjöblom.

Konttorit:

Porissa Rautatieasemaa vastapä., puh. 230
Tampereella Rautatiekatu 20 puh. 481.

Amerikkaan!

Siirtolaiset Kristiinasta saattavat lähteä kesän aikana joka **Lauantai-iltana** Hankoon, josta matkalle lähtö tapahtuu joka **Keskiviikko** ja **Lauantai**. **Matkalippujen hinnat** ovat Hangosta maahannousupaikkoihin Amerikassa 206: —, 213: — ja 230: — riippuen linjoista ja höyrylaivoista.

Matkalippuja myydään parhaimmille Englantilaisille ja Tanskalaisille valtamerilinjoille.

Kuvernöörin passin hankkiminen huolletaan kun nimismiehen ja papintodistus lähetetään konttoriin viikkokautta ennen matkalle lähtöä.

Siirtolaisten on saavuttava Kristiinassa viimeistään **Lauantaina** a. p. piletin ostoa varten.

Lähempiä tietoja antaa

Siirtolaiskonttori Kristiinassa

O. A. Ståhle.

— Amerikkaan ja taaskin Amerikkaan, se on nykyajan tunnusana. Sinne jokin haluaa mennä kun vaan pääsi, mutta raha on niin lujassa, että joku onnellinen vaan pääsee sinne liivahamaan. — —

Suupohjan Kaiku
nro 44 22.04.1902

Ameriikan kuu on hyvin waltawa. Jos minne kottwiaan lainaa, niin Amerikka on tunnusana. Mutta mistä saada matkarahat, on monella lähtöä wiivähämässä. Synwiiä wiestejä tulee kulltamailmast ja se on houkutteena.

Satakunta nro 47
29.4.1913

Pohjoismaista lähteneiden siirtolaisten matkareitit Amerikkaan



OBS.!

Resande till Amerika och Kanada!

Emedan det upprepade gånger förekommit att resande till Amerika blivit av så kallade „bondfångare” lurade på sina resemedel, uppmanas våra passagerare att vara på sin vakt och icke inlåta sig i samtal med någon okänd person, ej heller taga emot inbjudan till något café eller dylikt.

Finska Ångfartygs Aktiebolagets
Emigrantavdelning.

HUOM.!

Matkustajat Amerikkaan ja Kanadaan!

Koska useita kertoja on tapahtunut, että Amerikkaan aikovat matkustajat ovat tulleet petkutetuiksi matkarahoistaan niin kutsuilla „maalais-huiputtajilta”, kehoitamme heitä antautumasta puheisiin vieraiden henkilöiden kanssa ja varoitamme matkustajia lähtemästä heidän kanssansa kahviloihin y. m.

Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön
Siirtolaisosasto.

Finska Ångfartygs Aktiebolaget ... Helsingfors ...



Angenämaste och bekvämaste väg genom skärgården från Stockholm till Finland och Ryssland!



Erbjuder med sina snabbgående, komfortabla och modernt inredda ångare en angenäm öfvertart å linjerna **Helsingfors-Hangö-Köpenhamn-Hull, Åbo-Hangö-(Gotland)-Köpenhamn-Hull, Helsingfors-Reval-Stettin, Stockholm-Hangö-Helsingfors-St. Petersburg** och vice versa.

Agenter:

STOCKHOLM: J. S. Nyman & Schultze.
KÖPENHAMN: Frøstede & Co.
HULL: John Good & Sons.
STETTIN: Gustav Bräcker.

Närmare upplysningar lämnas hos agenterna och å bolagets kontor

FINSKA ÅNGFARTYGS AKTIEBOLAGET, Helsingfors.

Scandinavian-American Linja

Uudet 10,000 tonniset kaksiputuriset laivat

"United States," "Heilig Olav" ja "Oscar II"

lähtevät jota toifena festiivillä New Yorkista

suoraan Skandinaviaan.



Späivässä

19 päivän ja 55 minuuttia on "United States" tehnyt matkan Christianfordinista New Yorkiin, ja on tämä nopein matka, mitä milloinkaan on tehty Skandinavian ja New Yorkin välillä.

Nämä uudet, isot ja nopeasti kulkevat laivat vievät varustetut kaikilla mukavuuksilla parantuneilla matkustajien mukavuuksilla ja mukavuuksilla varustetut. Ennenmätien ja toinen luokka ovat kesellä laivaa. Nämä ja muutamat pienet erinomaiset huoneet ja mukavuuksia on pidetty kolmannen luokan matkustajille; lisäksi on joukko pieniä huoneita 2, 4, 6 ja 8 hengen, pidetty perheille ja niille, jotka matkustavat yksin. Näihin kuuluu lisäksi ruokaloja, joissa ruoka nautitaan korkeiden pöytäjä ääressä. Matkustajilla ei ole huolta ruoka-asiain varustamisesta eikä puhdistamisesta, jota tätä kohtaan on otettu palvelus toimittavaksi. Kaikki huoneet ovat varustetut hyvillä matrasseilla ja pehneillä matrasseilla. Jos tähän vielä lisätään, että hyvä ja voimakas skandinavialainen ruoka tar-

Varaostot: Kansallis-Osake

Hamina
Hanko
Helsinki
Hämeenlinna
Jyväskylä
Kouvola
Lappeenranta
Mäntsälä
Nivala
Porvoo
Rauma
Rovaniemi
Seinäjoki
Suomenlinna
Tampere
Turku
Vaasa
Åbo

Kansallis-Osake-Bankin avulla suoritetaan Suomeen ja taan edullisilla ehtoilla. Kansallis-Osake-Bankin voimalla luovutetaan kallempaan luokkaan, josta voidaan saada lisäetuja. Kansallis-Osake-Bankin voimalla voidaan saada lisäetuja. Kansallis-Osake-Bankin voimalla voidaan saada lisäetuja.

Lähtetäkää säästörakkauteksi Suomen Pankki

joissa nylkään matketaan korkea 4-5 prosentin suuruuden korkon.

GREAT NORTHERN RAILWAY.

WHITE STAR LINE

ROYAL AND UNITED STATES

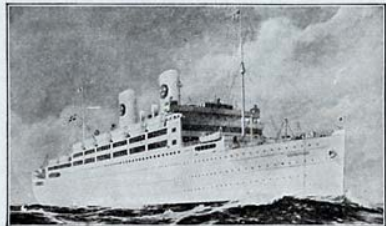
MAIL STEAMERS

THIRD CLASS PASSAGE

at Low Rates.



Matkustakaa tänä vuonna Suomeen RUOTSIN AMERIKAN LINJALLA



Moottorilaivat "KUNGSOLM" ja "GRIPSHOLM" Skandinavian suurimmat ja nykyaikaisimmat matkustajalaivat

Moottorilaiva "KUNGSOLM"
Moottorilaiva "GRIPSHOLM"
Höyrylaiva "DROTTNINGHOLM"

SOPIVA LINJA AMERIKAN JA SUOMEN VÄLILLÄ

NEW YORK —

Erikoismatkoilla itään ja

Pilettejä myydään kaikilla Suomalaisille matkureille

RUOTSIN A

jonka laivat ovat tunnettuja ja laivojen mukavuuksista mukavuuksista ja nopeasta ja vät ne todellisesti matkailu-

MATKUSTAKAA SUOMEN

Ruotsin Amerikan Linja kuuluu maailman suurimpiin laivastoihin. Matkustajassaan Ruotsin Amerikan Linja kuuluu maailman suurimpiin laivastoihin. Matkustajassaan Ruotsin Amerikan Linja kuuluu maailman suurimpiin laivastoihin.

SUOMESSA ASUVAT

Elinkustannukset Suomessa ja nykyisen huokaan rahan suhteellisesti paljon enemmän Suomessa.

UUSI TURISTI LU

Alhaisemmat piletien hinnat kuin on ollut vuosien

MENO- ja PALUUPILETTI Kolmas luokka "DROTTNINGHOLM" \$150

New Yorkista (tähän Bostonista; myöskin Halifaxin puolesta) SUOMEEN JA TAKAISIN "KUNGSOLM" "GRIPSHOLM" \$153

Kolmannessa luokassa Hääpäivän 390.50; lähtöpäivän 398.00, alla maksu. 398.50 säästöt voidaan tehdä ostamalla edestakainen piletit kolmannessa luokassa.

Paluupiletti on voimassa kaksi vuotta.

Suuri alennus edestakaiselle piletille toisessa ja cabin luokassa.

Cabin luokka S/S "Drottningholm" itään tälläkään lähtöä \$128. Meno- ja paluu

PILETTEJÄ

Amerikasta SUOMEEN ja päinvastoin New Yorkin, Bostonin eli Montrealin kautta

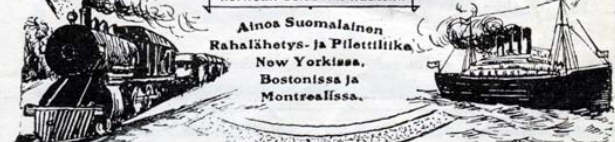
myy halvimpain hintoihin

FINLAND STEAMSHIP CO. AGENCY

15 State St., New York

BOSTONIN KONTTORI 73 Hanover St., Boston, Mass.

MONTREALIN KONTTORI 128 St. Antoine St., Montreal, Can.



NEW YORK

WEDNESDAY, every Thursday.

OKED TO ALL PARTS OF THE STATES and CANADA

IMRIE & CO. LIVERPOOL.



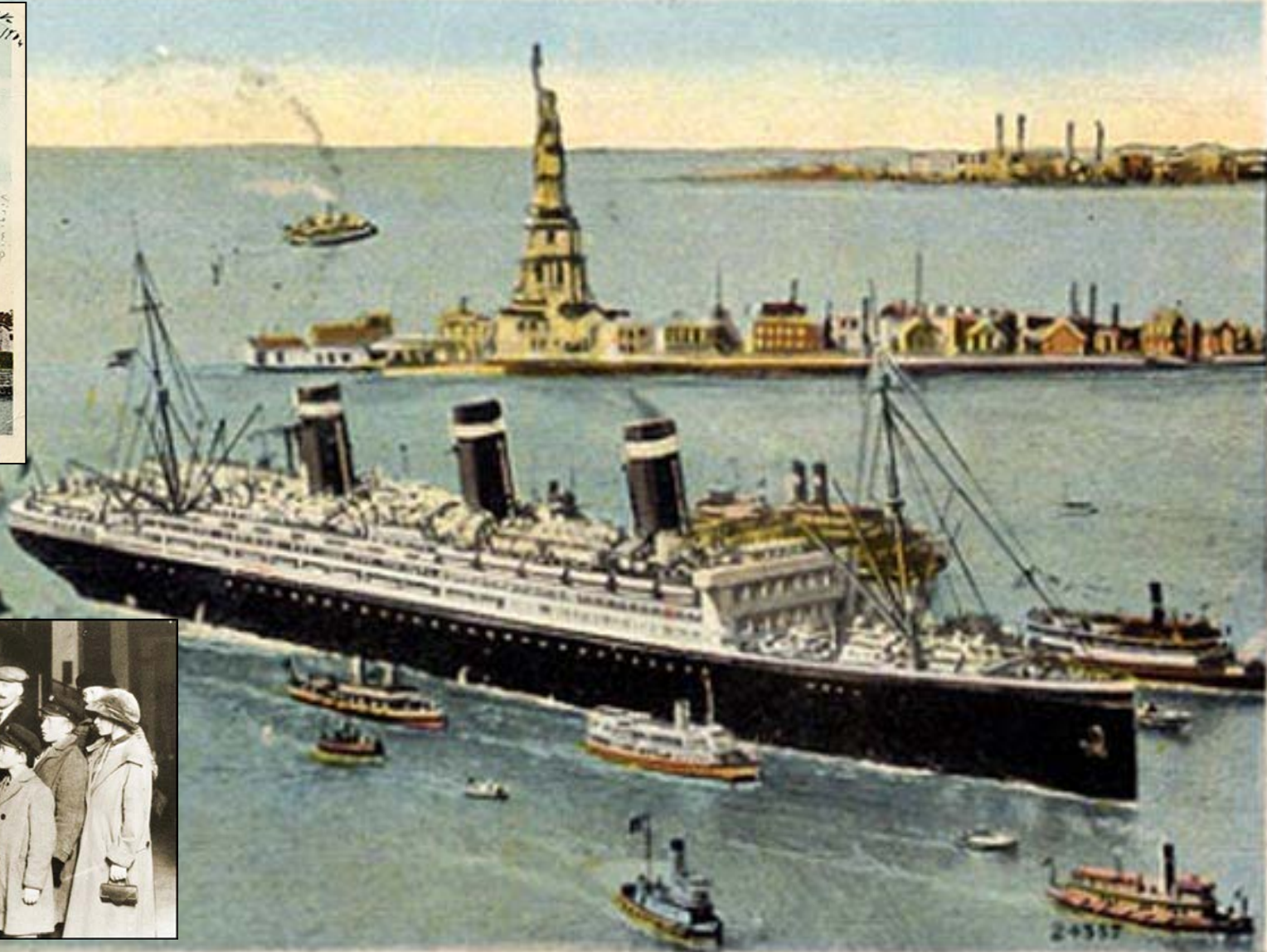
”Joka asemalta tuli aina lisää niitä, joilla oli matkan päämääränä se luvattu maa Amerika. Waunuissa alkoi jo vaivata ylenmääräinen ahdinko että ensitilaisuudessa oli pakko lisätä vaunuja ... Hyvin tuskastuneen näköisinä katsoi herrat asemilla tuota laumaa, joka jokaisella pysäkillä ennen kun vaunut oli oikein seisoneetkaan hamusi kilvan kun lampaat vettä hakemaan ja joivat joka paikassa Weden.”

”Laiva nousi ja laski, keinui ja ryskyi kauheasti. Jos minne katsoi, näkin kalpeita kasvoja, joista jonkunmoista tuskaa ja velttoutta osoittava tuijottava katse loisti. Taas kun alus hurjimmin nousi ja laski, kävi katseita kimmusteleva hyökytaine pitkin kunkin sairaan ruumista, jonka kaulaan asti ehdittyä uudistui taas tuo entinen sävel, yyök, jota takapääkin turauksilla säesti. Ei käynyt kaupaksi paljon laivan aamiainen, joka oli samaa kuin illallinenkin, eikä puoliseksi keitetty heinänsiemen vellikään.”



Pääosa siirtolaisista saapui Pohjois-Amerikkaan Ellis-saaren (New York) kautta. Muita tärkeitä satamia olivat mm. Boston, Philadelphia, Baltimore, Quebec ja Halifax.

NEW YORK HARBOR AND INCOMING STEAMER, NEW YORK CITY.



The American Immigrant Wall of Honor

"Kunniaseinään" on kaiverrettu yli 700 000 Ellis-saaren kautta tulleen siirtolaisen nimet

Manhattan

The Peter Koskela Family
Runsa Amelia Koskeniska
Adam Koski
Alice Zero Koski
Alma Rantala Koski
Frank and Teofilia Laban Koski
John N. Koski
Katri Koski
Olga Alvinas Hyytinen Koski
Peter John Koski
Selma Sofia Koskimaki
Apostolos Koskinas
Mary Dervos Koskinas
Einar T. Koskinen
Einokki Herman Koskinen
Esko J. Koskinen
Ida Koskinen
The John Carl Koskinen Family
Lahja Maria Haglund Hagen
Koskinen

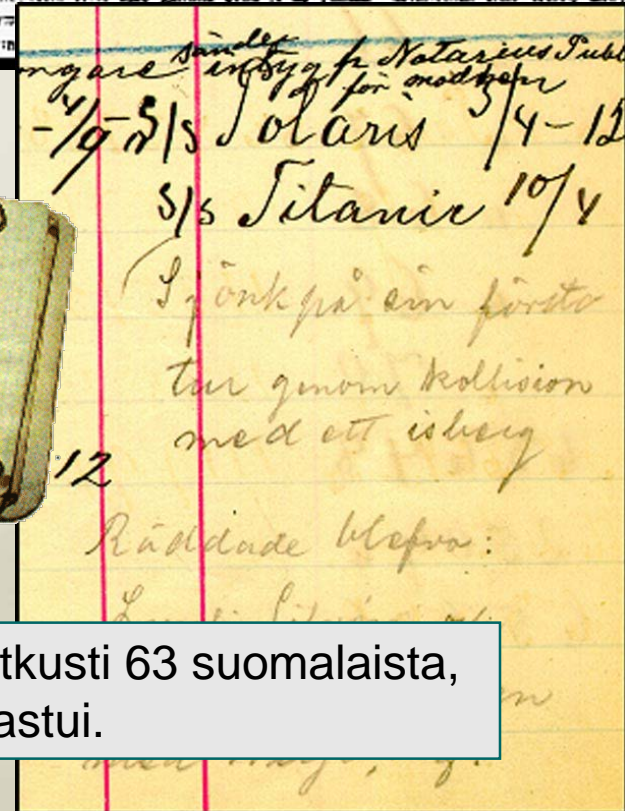
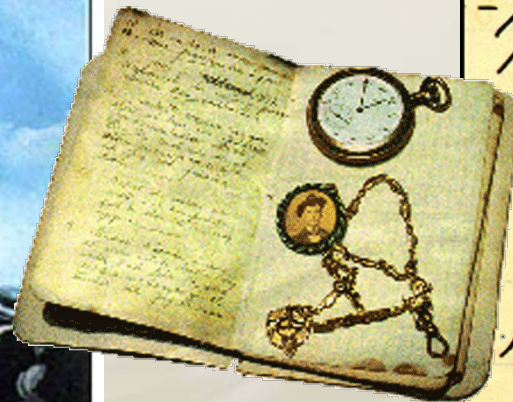
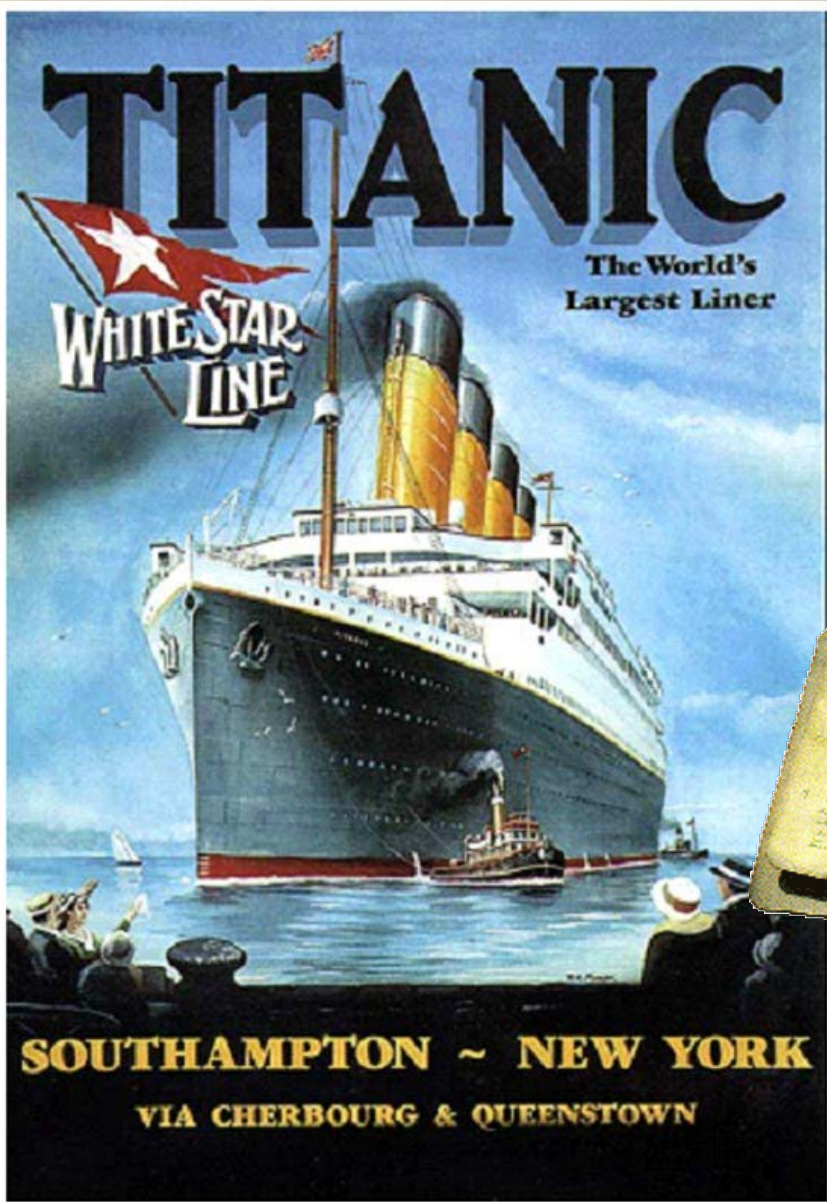
Ellis Island

Statue of Liberty
(Vapaudenpatsas)

Nimiä voi etsiä linkillä:

<http://www.wallofhonor.org/search.asp>

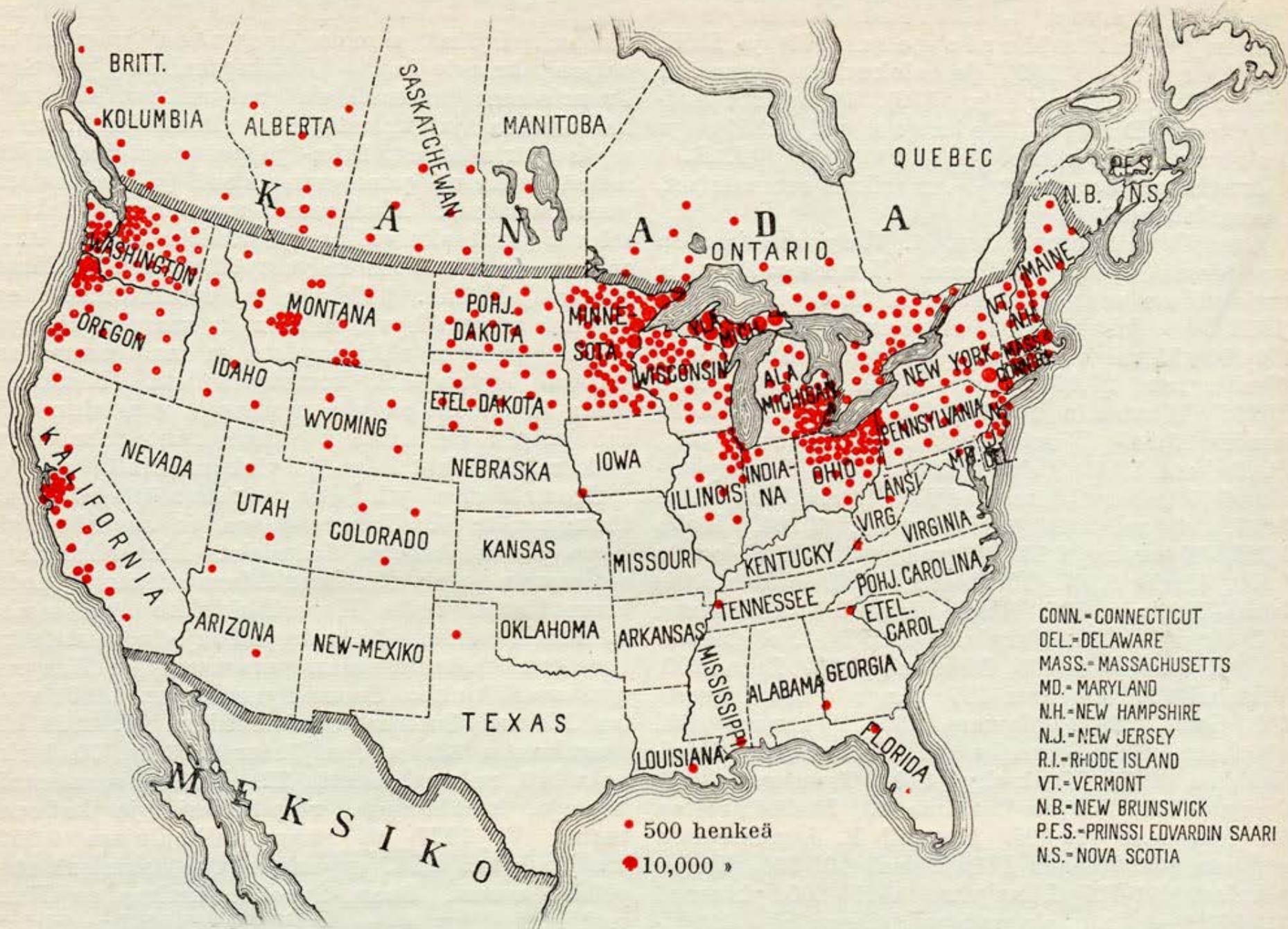




Titanicilla matkusti 63 suomalaista,
joista 20 pelastui.

Titanicin suomalaisten nimilista:

<http://www.migrationinstitute.fi/db/articles/art.php?artid=63>



Suomalaisten levinneisyys Pohjois-Amerikassa.

Homestead Act 1862

- Vuonna 1862 Yhdysvalloissa säädettiin uudisviljelyksen edistämiseksi maankäyttölaki, Homestead Act, jonka mukaan kenellä tahansa maan kansalaisella oli oikeus hankkia valtion yhteisestä maasta ilmaiseksi enintään 160 eekkerin eli noin 65 hehtaarin suuruinen palsta. Ehtona oli, että hän **sitoutui asumaan tilalla ja viljelemään sitä viiden vuoden ajan**. Tämän jälkeen hän sai halvasta rekisteröintimaksusta täyden omistusoikeuden "homesteadiinsa".
- **Palstan saamiseksi riitti ilmoitus aikomuksesta hakea kansalaisuutta**. Varsinainen kansalaisuusanomus voitiin tehdä viiden vuoden kuluttua maahan saapumisesta.
- Siirtolaiset käyttivät tätä maanhankintamuotoa laajasti hyväkseen. **Hyvälaatuinen homestead-maa oli tosin jo loppunut siinä vaiheessa, kun Suomen amerikansiirtolaisuus oli laajimmillaan.** (Kero 1996, 144)

PRODUCTS WILL PAY FOR LAND AND IMPROVEMENTS!

MILLIONS OF ACRES

View on the Big Blue, between Camden and Crete, representing Valley and Rolling Prairie Land in Nebraska.



CIRCULARS are supplied GRATIS for distribution in ORGANIZING COLONIES and to induce individuals to emigrate WEST.

A SECTIONAL MAP showing exact location of our IOWA LANDS is sold for 30 Cents, and of NEBRASKA LANDS for 30 Cents.

IOWA AND NEBRASKA

LANDS

FOR SALE ON **10** YEARS CREDIT

BY THE
Burlington & Missouri River R.R. Co.

AT 6 PER CT. INTEREST AND LOW PRICES.

Only One-Seventh of Principal Due Annually, beginning Four Years after purchase.

20 PER CENT. DEDUCTED FROM 10 YEARS PRICE, FOR CASH.

LAND EXPLORING TICKETS SOLD

and Cost allowed in First Interest paid, on Land bought in 30 days from date of ticket.

Thus our Land Buyers **GET A FREE PASS** in the State where the Land bought is located.

These **TERMS** are **BETTER** at \$5, than to pre-empt United States Land at \$2.50 per Acre.

EXTRAORDINARY INDUCEMENTS on **FREIGHT** and **PASSAGE** are **AFFORDED** to **PURCHASERS** and **THEIR FAMILIES.**

Address **GEO. S. HARRIS, LAND COMMISSIONER,**
or **T. H. LEAVITT, Ass't Land Comm'r, Burlington, Iowa.**

Or apply to

FREE ROOMS for buyers to board themselves are provided at Burlington and Lincoln.

HOMESTEAD.

Land Office at *Brommill Neb*
January 20th 1868.

CERTIFICATE, }

No. 1 }

APPLICATION,

No. 1 }

It is hereby certified, That pursuant to the provisions of the act of Congress, approved May 20, 1862, entitled "An act to secure homesteads to actual settlers on the public domain,"

Daniel Gruman has
made payment in full for *80 1/4 of NW 1/4 and 80 1/4 of SE 1/4* of
Section *Twenty Six (26)* in Township *four 41 N*
of Range *five (5) E* containing *160* acres.

Now, therefore, be it known, That on presentation of this Certificate to the COMMISSIONER OF THE GENERAL LAND OFFICE, the said *Daniel Gruman* shall be entitled to a Patent for the Tract of Land above described.

Wm M. Atkinson Register.



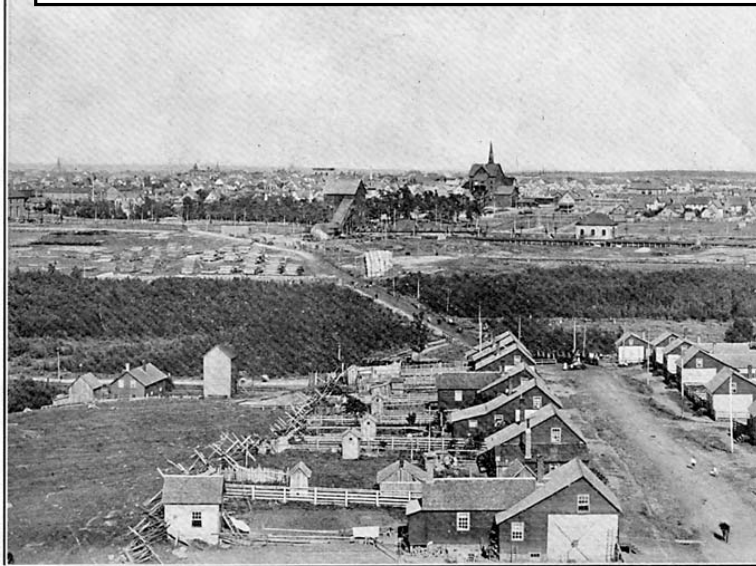
Uusia asuinsijoja ...



Henry Luttisen talo, Paulsba, Washington



Osa suomalaista yhteiskuntaa Jacobsvillessä, Michigan



Näköala Calumetista, Mich.



J. Ojalan talo ja perhe, Swan River

Amerikassa oli kaikille työtä...







**THOSE WHO LOST THEIR LIVES
DEDICATED TO ALL COAL MINERS IN THE HANNA AND CARBON
AREA WHO LOST THEIR LIVES IN MINING ACCIDENTS**

* AN ASTERISK INDICATES THE WORKER'S BODY WAS NOT RECOVERED

CARBON	1903			
J. HARRIS-1870	M. ARTHURS	J. H. HILL	J. LUNDBERG	J. NEIMISTO
J. JONES-1870	A. E. COOPER	A. HOLM	M. LUNDBERG JR.	A. E. NEWSOME
J. VOLLMERT-1872	D. AUSTIN	G. HOOPER	M. LUNDBERG SR.	F. S. NICKELSON
A. BOISIN-1874	W. AUSTIN	J. HOPNACK	A. LUOMA	A. NIEME
W. ISAAC-1874	S. AYSTO	S. HUDSPETTS	D. LUOMA	A. NIKKOLA
W. K. J. MACK-1874	R. GAIN	J. HUHTA	E. LUOMA	J. NORKONEN
T. DAVIS-1880	J. BATTLE	O. HULLANDO	M. LUOMA	P. NOWLEY
L. JOHNSON-1880	J. BETTUE	J. HUKKS	ALFRED MAKI	R. NUNLEY
T. CULLETON-1888	J. BLUMSTROM	OLAF JACOBSON	AUGUST MAKI	E. OJALA
J. PETERSON-1888	J. BONEY	OSCAR JACOBSON	G. MAKI	H. OJALA
M. LAKARI-1889	E. BROWN	S. JACOBSON	I. MAKI	S. OJALA
A. PALSO-1889	C. CIARALLO	M. JARVALA	J. MALKBERG	J. PASSI
J. RUNAMA-1889	A. CITILA	D. B. JONES, JR.	J. MALKBERG	C. FELTO
	J. CLARKSON	J. D. JONES	F. MARZON	H. FELTO
	R. CLARKSON	J. JULIO	M. MALKBERG	J. FELTO
O. FINNALA	A. E. COOPER	S. KAERIE	N. MASSARO	E. PETRACCO
E. JONES	J. H. COX, SR. *	A. KEIMO	D. MASSARO	S. POUTTA
J. A. HENDRICKSON	D. C. DANDRY	A. KERTILLA	N. MASSARO	W. PULKENEN
G. STANFIELD	T. DAVIS	A. W. KERTULLA	J. MASSEY	J. RATE
W. WRIGHT	U. DAVIS	S. J. KLASEEN	ANDREW MATSON	H. RANINEN
T. DODDS-1898	J. DELMONICO	H. KOSKAMPER	AUGUST MATSON	W. RASSILA
	J. DENNY	A. KOSKI	AXEL MATSON	H. REESE
	P. DI CESARE	M. KUKKOLA	H. MATSON	H. RENGO
	J. EELIARTO	O. KUKOLA	J. R. MATSON	J. RUNNALA
	G. H. GLAAT	T. LANTY	A. McDONALD	K. RUUSKA
	J. HAKKA	S. LAKKO	J. McDONALD	J. RYSBERT
	M. HAKO	N. LARMEN	F. MCKENNA	J. A. SAAR
D. TUCK-1893	W. HALL	J. LASSILA	O. MCKENNA	L. SAARI
J. MAKI-1894	Y. HANMIMAKI	H. LESKELA	J. MERTALA	W. SAKRISON
E. KELLY-1895	A. HARWOOD	G. LINDEN	M. MICKELSON	R. SALO
J. RIDER-1895	J. HAYES	OLOF LINDEN	S. MICKELSON	H. SAUNDERS
O. TAKALA-1897	A. HEISKAMEN	OSCAR LINDEN	J. MIKKILA	T. SCHILL
J. HILSEY-1898	H. HEISKAMEN	H. LINDI	B. MILLER	N. SERVETA
J. LEWIS-1898	H. HEISKAMEN	ANDREW LONGI	M. MILLER	J. SHEFFIELD
S. SIMONSON-1898	K. HEISKAMEN	AUGUST LONGI	J. NANTI	J. SMITH
J. SEKELO-1898	A. HEITALA	E. LONGI	M. NASSILA	W. L. SMITH
		M. LONGI	A. NEIME	M. SPORRO
		E. LOVE	C. NEIME	C. SUMMER

HISTORICAL INFORMATION PROVIDED BY MURIEL 'MUGS' KILCHING



After a heavy drinking bout in a Rock Springs saloon on July 17, 1891, Jacob Santala and Jacob Hilli decided to see who was the best shot. Bringing a keg of beer and two flasks of whiskey, they drove a buggy out of the town looking for a place to shoot Santala's pistol. Unfortunately, they chose the Union Pacific Coal Company's Powder House as their target. Santala fired a bullet into the building's door from a distance of twelve feet. Loaded with 1,213 kegs of black powder, the building exploded with a roar killing the two shooters, destroying two homes and severely damaging six others. In addition, nearby railroad tracks were twisted and railroad cars demolished. This pocket watch is all that was found of the would-be marksmen.

Oddly enough, the location of the former powder house was the scene for another tragedy. In 1939, five boys, between the ages of 12 and 7, while rabbit hunting with a .22 caliber rifle, found a wood box under some greasewood bushes and decided to use it as target. When hit with a bullet the box exploded killing all five of the boys.



while
and a
es and
h a bullet,
oys.

Hiski Salomaa - Savonpojan Amerikkaan tulo

cojwat 177 videos

Subscribe

<http://www.youtube.com/watch?v=0B1cnFILBDs&feature=related>



0:10 / 2:48

480p

Like Dislike + Add to Share Download

9,258

Uploaded by [cojwat](#) on Feb 18, 2010

This is an old Finnish immigrants songs from the USA recorded in the New

Show more

25 likes, 0 dislikes



His ma, by z 2,72



His kail by c 5,78



His avic by z 2,69



His poll by c 1,84



His on by z 2,54



gen by c PLA

Finns in the US 1948: Maine & Massachusetts

Ishexan

117 videos

Subscribe

<http://www.youtube.com/watch?v=lfOOJ2yvTYQ>



0:03 / 7:07

480p

Like
 Dislike
 Add to
 Share
 Download
 Flag

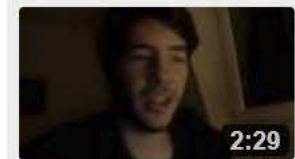
761 views

Uploaded by Ishexan on Nov 30, 2009

Excerpt from "Sydämeni Laulu" ('The Song of My Heart'), a documentary

Show more

5 likes, 0 dislikes



Fake English Language
by thetrue
184,524 views



Finns in Michigan
by Ishexan
287 views



Finns in Wisconsin
by Ishexan
390 views



Finns in Michigan
by Ishexan
707 views



Finns in California
by Ishexan
201 views



Finns in Washington
by Ishexan
138 views

Haku

Siirtolaisuus

Hae

▼ Tarkennettu haku

Elävä arkisto ✕

<http://yle.fi/aihe/elava-arkisto>[Osuusjärjestys](#) Aikajärjestys

Näytetään tulokset 1 - 10. Hakutuloksia yhteensä noin 107



yle.fi > Elävä arkisto

Kansakunnan kalenteri: Siirtolaisuus | Elävä arkisto

15.10.2009 | Video

... 1900-luvun alun Amerikan **siirtolaisuus** muutti tilanteen. Turun siirtolaisuinstituutin tutkija Jouni Korkiasaari kertoo, että **siirtolainen** on sellainen henkilö, joka lähtee suhteellisen pysyvästi ulkomaille hankkimaan elantonsa. ... Suomestakin lähti **siirtolaisia** Pohjois-Amerikkaan. ...

Haku

Hae

▼ Tarkennettu haku

<http://yle.fi/aihe/elava-arkisto>

Osuvuusjärjestys Aikajärjestys

Näytetään tulokset 1 - 10. Hakutuloksia yhteensä noin 155



yle.fi > Elävä arkisto

Sydämeni laulu puki kuviksi amerikansuomalaisten hymyn ja ...

11.8.2015 | Petra Himberg | Video

... Perinnöksi he ovat jättäneet rakkaan muiston vanhasta kotimaasta, **sydämensä** laulun." ... kielikin on katoamassa, mutta koskaan ei ole lakannut näiden vanhusten mielestä soimasta se **sydämen laulu**, jota myös ... **Sydämeni laulu** - 31.12.2007. Maanantai 5.1.2015 13:30 Yle TV1
12.9.2016 82 v 9 kk....

Hiski Salomaan lauluja

- Savonpojan Amerikkaan tulo
<http://www.youtube.com/watch?v=0B1cnFILBDs&feature=related>
- Lännen lokari
http://www.youtube.com/watch?v=P59U0jFMxxo&feature=list_related&playnext=1&list=AVacdYuOj0G3t2yiwxlqc2xFs2p9luHnVs
- Vapauden kaiho
<http://www.youtube.com/watch?v=6lx1Vc-rRAU&feature=related>
- Tiskarin Polkka
<http://www.youtube.com/watch?v=4bxfKVCsrAY&feature=related>

Finns in the US 1948 videoita

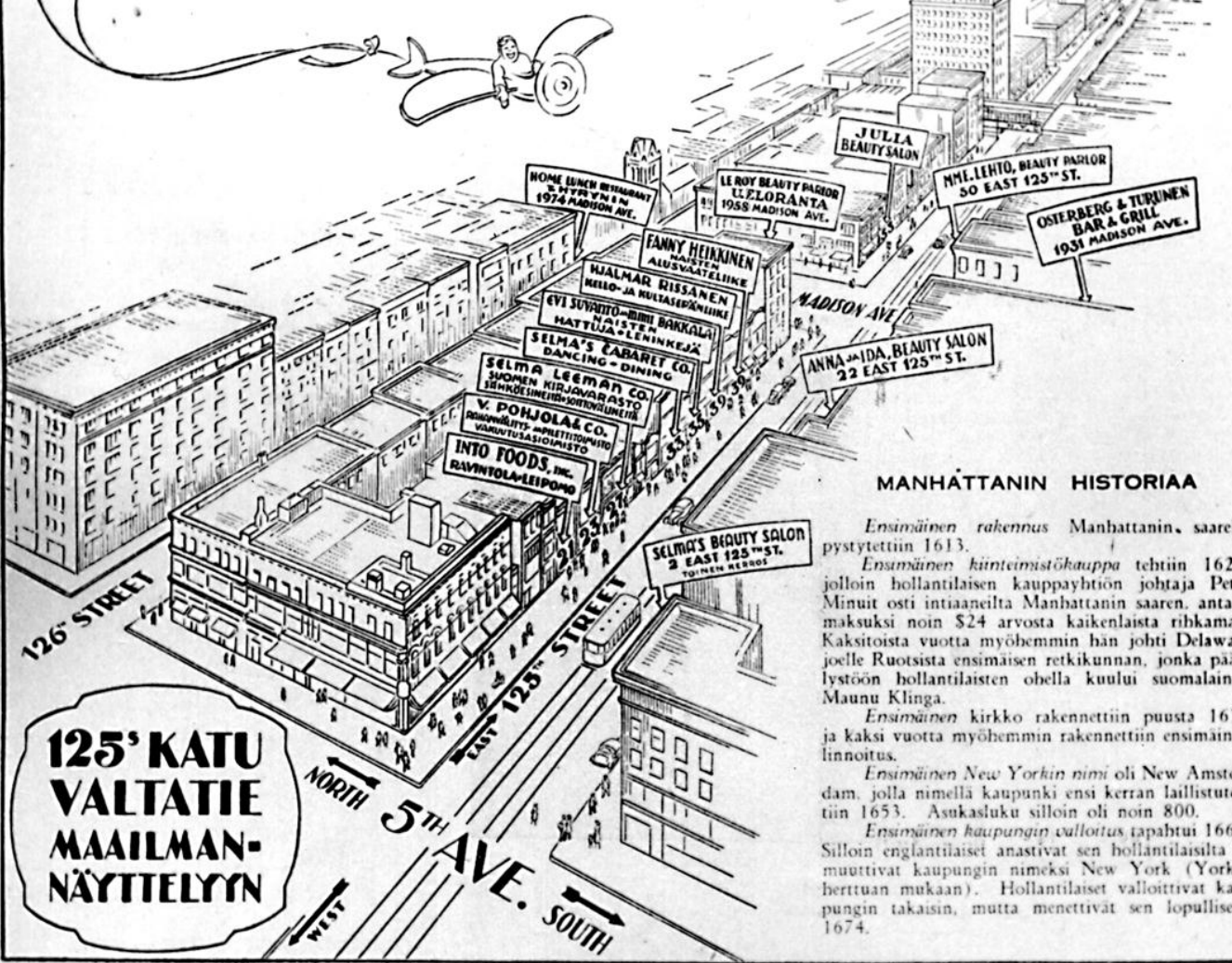
- Maine & Massachusetts - <http://www.youtube.com/watch?v=lfOOJ2yvTYQ&feature=related>
- Ohio & Michigan - <http://www.youtube.com/watch?v=79qCJe-hkpc&feature=related>
- Wisconsin, Minnesota, South Dakota - <http://www.youtube.com/watch?v=mrl2gWtJ4qM&feature=related>
- Washington (The West Coast) - http://www.youtube.com/watch?v=Uya_NufQbFM&feature=related
- California & Florida - <http://www.youtube.com/watch?v=nM8SeBWuZtc&feature=related>
- Washington & California - <http://www.youtube.com/watch?v=7DeWVSbXt8k&feature=related>

Lähtökunta Suomessa	Amerikassa
Lappi ja Tornionjokilaakso	Upper Peninsula (MI), Franklin (MN), Holmes City (MN), Cokato (MN), New York Mills (MN)
Keski-Pohjanmaa, Kokkola, Mustasaari, Isokyrö, Kälviä	Ashtabula (OH), Fairport Harbor (OH), Astoria (OR)
Etelä-Pohjanmaa, Ylistaro, Kyrö	Ashtabula (OH), Fairport Harbor (OH)
Toholampi	Fitchburg, Massachusetts (MA)
Ilmajoki, Jurva, Nurmo	Worcester (MA)
Härmä, Peräseinäjoki, Kurikka	Ispheming (MI)
Kaustinen	Knappton (WA)
Teuva	DeKalb (IL)
Isokyrö	Ashtabula (OH)
Parkano	Hibbing (MN)
Merikarvia	Crystal Falls (MI)
Kuhmo	West Paris (ME)

Tervetuloa New Yorkin suomalaisiin liikkeisiin

Finntown

MAAILMAN NÄYTELY



MANHATTANIN HISTORIAA

Ensimmäinen rakennus Manhattanin saarella pystytettiin 1613.

Ensimmäinen kiinteistökauppa tehtiin 1626, jolloin hollantilaisen kauppayhtiön johtaja Peter Minuit osti intiaaneilta Manhattanin saaren, antaen maksuksi noin \$24 arvosta kaikenlaista rikkamaa. Kaksitoista vuotta myöhemmin hän johti Delaware joelle Ruotsista ensimmäisen retkikunnan, jonka päällystöön hollantilaisten ohella kuului suomalainen Maunu Klinga.

Ensimmäinen kirkko rakennettiin puusta 1633 ja kaksi vuotta myöhemmin rakennettiin ensimmäinen linnoitus.

Ensimmäinen New Yorkin nimi oli New Amsterdam, jolla nimellä kaupunki ensi kerran laillistettiin 1653. Asukasluku silloin oli noin 800.

Ensimmäinen kaupungin valloitus tapahtui 1664. Silloin englantilaiset anastivat sen hollantilaisilta ja muuttivat kaupungin nimeksi New York (Yorkin herttua mukaan). Hollantilaiset valloittivat kaupungin takaisin, mutta menettivät sen lopullisesti 1674.



KAIKKI TIET JOHTAVAT New Yorkin suomalaisen liikekeskukseen

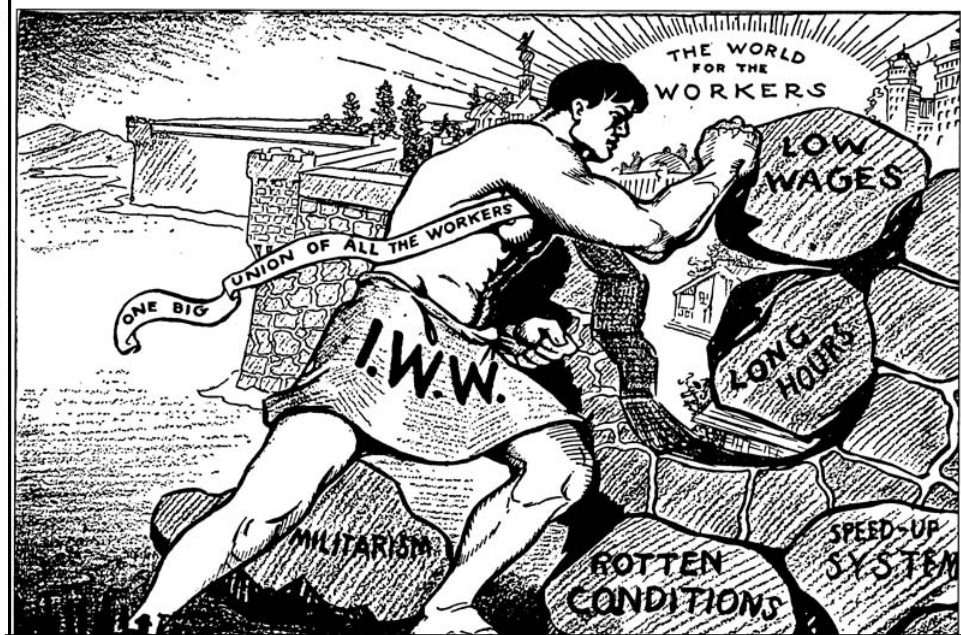
Ensimmäinen kirjapaino järjestettiin 1693 ja New Yorkin ensimmäinen sanomalehti perustettiin 1725.

Ensimmäinen vesijohtolaitos, jossa oli puiset putket, päätettiin rakentaa Amerikan vallankumouksen alkamisvuotena 1776 ja rakennustyöön ryhdyttiin vuoden lopulla.

Ensimmäinen höyrylaiva, joka kuljettanut on kulkenut yli Atlantin, lähti New Yorkista 1819.

Ensimmäinen rautoväyvä kulki New Yorkissa se tapahtui 1832. Ensimmäinen sähkölinnätin (New York-Philadelphia) aloitti toimintansa 1846.

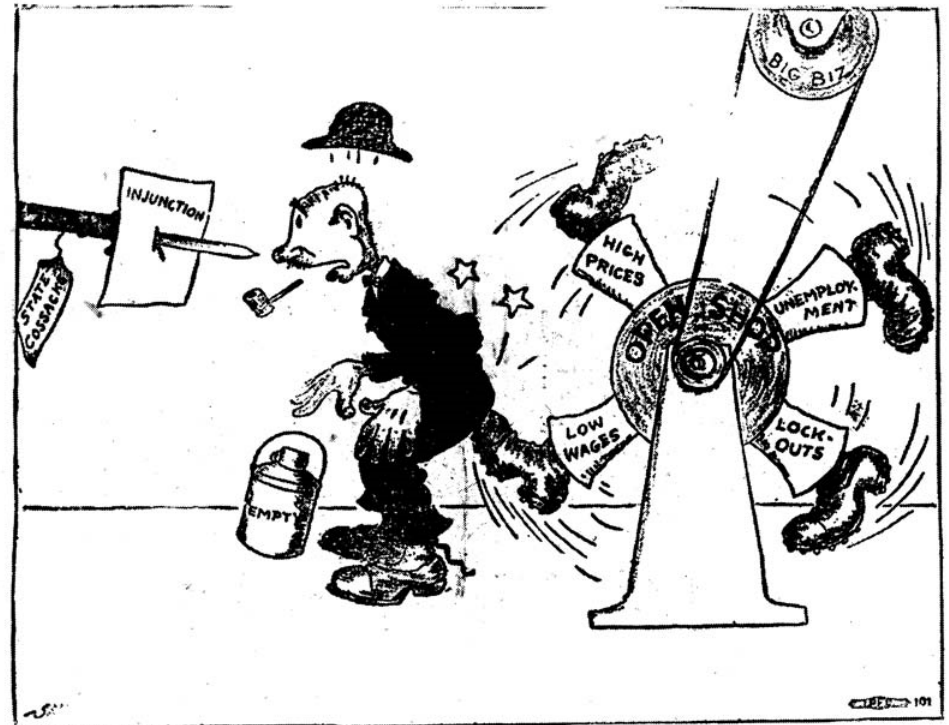
Ensimmäiset suomalaiset asettuivat asumaan Manhattanille jo hollantilaisten valian aikana ja tämä on ensimmäinen New Yorkin suomalaisten liikkeiden yhteinen ilmoituskartta.



TAKAISIN NORMAALISUUTEEN.



Juomarin tie.





Juomarin tie

Alkoholin liikkäyttö oli suuri ongelma suomalaisille miehille Amerikassa.

Arvoisat Suomen neitokset.

Katsokaa ja lukekaa tämä!

Meitä on täällä 3 Suomen poikaa, jotka haluaisimme tutustua kotimaan neitosten kanssa. Ikämme on 20 ja 30 vuotta.

Neitosten, jotka huomionsa ottavat ilmoituksemme tulee olla 18 ja 30 vuoden välillä. Kirjeenvaihdon pidämme omana salaisuutenamme, kaikki kirjeet vastaamme; valokuva myös olisi tervetullut, vaan jos ei satu kuvaa olemaan niin mainitkaa painonne. Säätyperoitusta me emme rajoita kaikki ovat yhtä tervetulleita mökin eli hovin tyttäret vaan lesket älkööt vaivatko itseään.

Nimemme ovat seuraavat:

**A. Odottavainen, B. Kaipaavainen,
C. Lempiväinen.**

Fairport Harbor Ohio,

L. Box 17

2806

U. S. of Amerika.

Naimahaluisille tyttärille.

Ilmoitus!

Te immet ihanaiset, kaivatut kotimaiset,
Seitsemän tähteä Otavassa, Seitsemän poikaa
Hannassa,

Amerikassa suuressa, Ikävässä kovassa,
Wyomingin vuoristossa, yksinäisyyden kahleissa,
Seitsenhaarainen kynttilänjalka, kotimaasta loistakoon.

Kirjeitä ja rakkautta, Neidot lähettäkää,
Valokuva ja totuus, toiveitamme täyttäköön.
Me, seitsemän veljeysliitossa, jääme tänne toivossa,

Että nimemme oikein huomaatte,
Niin seitsemän omanne löydätte.

Viktor Niemi, Alavudelta.

Matti E. Pouttu, Ylistaro.

Isak Pohtoo, Ylistaro.

Otto Eilola, Merijärvi.

Oskar Säily, Sievi.

G. Järvi, Härmä.

Gabriel Järvi, Kauhava.

L. Box 11. Hanna Wyom.

U. S. of America.

3295

Jos ei mieheni **Oskar Salonen** Merikarvian Kööriälän kylästä, joka oleskelee Amerikassa Michiganin valtiossa, tule kotiinsa pitämään perheestään huolta vuoden ja yön sisällä, niin olen hänestä vapaa.

Merikarvia, Kööriälä, 9 p. Elok. 1906.

Selma Salonen,

6251(3—1)

vaimo.

Fingliskaa ja kieliongelmia ...



During the depression a Minnesota Finn goes to the welfare office. In order to collect welfare she needed to answer several questions. When asked "Are you a resident?", she replied, rolling her r's, "Me resident? Yourazy, Roosevelt resident!"

Kirjasta: Siirtolaishuumoria 1 – Finnish Emigrant Humor 1. Siirtolaisuusinstituutti 2005.

taitti II a. luja, kireä, tiukka. *tight*.
taittivesi s. vuorovesi. Vrt. *tidewater*.
taiveri s. eräänl. pienisilmäinen verkko. *diver*.
takahämmi s. kinkku. taka + ham.
takaisin adv. Vrt. *back*. — 1. jku on takaisin = on palannut. — Pastori ja Mrs. olivat jo takaisin.

(Otp)
takais
— Il
korol
takaja
jän k
takale
(= ro
(EsA
takapa

seksuunamies s. rautatietyöläinen. *section + mies*. — Paljo on suomalaasia myös rautatiellä, "seksuuna-miehinä". (V-J, s. 178)

seksuunapoika s. topparoikan jäsen. *section + poika*.

seksuunaäijä s. rataosan kunnosta huolehtivan ryhmän johtaja. *section + äijä*.

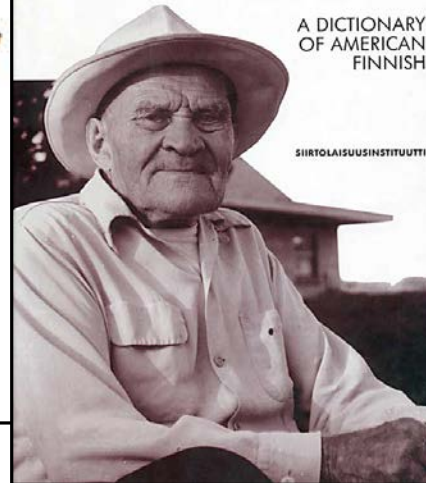
sekuliryhmä s. tunnustukseton ryhmä, sekaryhmä. Vrt. *secular + ryhmä*. — Sen (huvittelu-paikan) käyttöoikeudet on tunnetusti vasemmen hallussa ilman sekuli ryhmien (1976)

AMERIKANSUOMEN SANAKIRJA

PERTTI VIRTARANTA

A DICTIONARY OF AMERICAN FINNISH

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI



s. kunnanvaltuutettu. *selectman*.
innan kolmesta valitusta "selektinsimmänen on kunnan työnjohtentaa ja pykää teitä. (V-J, s. 90)
elöri. selleri. *celery*.

selari ~ salari. kellari. *cellar*. —
ua sinne selerihin! (KaKn)
käs, itsepäinen. *selfish*. — Mei
selfissi, ei sen kanssa tahdo mi
a toimeen. (ToKa)

o. *cell*. — Se (taskulamppu) oli
ttä siinä oli kolome isoja selliä.

vintola s. itsepalveluravintola.
+ ravintola. — Fincolla on myös
"börvis" ravintola (itte kunkin kan
ltä prikalla ruoka). (V-J, s. 79)

semeteri s. ~ semeteeri. hautausmaa. *cemetery*.
— Viemme kukkia semeterille. (LaVi)

— Amerikan suomalaiset. Sur-
wasta kotoisin oleva Herman Hill
(hänen oikeata suomalaista nimeä ei
tiedetä) on Cape Annin kiwimurtimos-
sa pahoin murskannut päänsä, niin
että hänet wiettiin toivottomassa tilas-
sa sairashuoneeseen.

Brulesja Wisconsinissa on heinäk.
31 p:nä murhattu suomalainen Jani
Wiita eli Hermanjon. Hän oli hei-
nänteosja poikineen, kun läheisestä met-
sästä kuului pysäyn pamaus ja Wiita
kaatui. Ampujiksi arweli hän joko
weljeään tai waimoan, näillä kun oli
ollut liifanaiista wäliä.

Kun Philadelphiaan kulkewa kuuna-
ri Belle Wooster kulki äskettäin Bat-
teryyn ohitse Newyorkin alapäässä,
huusi laivan kapteeni apua. Tulli-
kutteri Chandler lähestyi nyt kuuna-
ria. Siellä oli eräs merimiehistä,
suomalainen Gust. Harris tullut mie-
lipuoleksi ja uhkasi muuta miehistöä.
Luutnantti Rogers tullikutterista meni
neljän miehen kera ottamaan kiinni
mielipuolta, mutta se onnistui wasta
ankaran ottelun jälkeen.

— Suomalainen hirtetty Amerikassa.
Suomalainen maankulkia, tuo kuuluisan
suomalaisen postimurhaajan „Hallin Jan-
nen“ kurja rikostoveri Amerikassa Juho
Wäisänen hirtettiin perjantaina elokuun
28 päivänä Duluthin kaupungissa Min-
nesotan waltiossa Amerikassa siitä, että
hän yhdessä sanotun Hallin Jannen kans-
sa viime syksynä, kuten silloin kerroimme,
murhasi Amerikan Minnesotan wuori-
seudussa erään pikkurawintolan-pitäjän
ja poltti hänen ruumiinsa ja talonsa.
Molemmat rikostoverukset Wäisänen ja
„Hallin Janne“, joka silloin eleli wäärällä
nimellä „Juho Nordland“ wangittiin ja
tuomittiin tästä rikoksesta hirtettäväksi,
mutta sai „Hallin Janne“ viime kerränä
itse surmatuksi itsensä wankilassa. — Nyt
on siis jo itse kaisen maailman foto,
Amerikan, päässyt noista molemmista
pahoista.

Yhteydenpito Suomeen

Posti kulki vilkkaasti Koti-Suomeen

- Sadattuhannet vuosittaiset Amerikan-kirjeet olivat siirtolaisuuden sytykkeenä
- kirjeenvaihto oli niin runsasta, että **on sanottu siirtolaisuuden opettaneen kansan kirjoittamaan**



- Vuosina 1945–1949 Etelä-Pohjanmaalle saapui yli 333 000 ”amerikanpakettia” (198 pakettia 1000 henkilöä kohti, muu Suomi 108/1000)

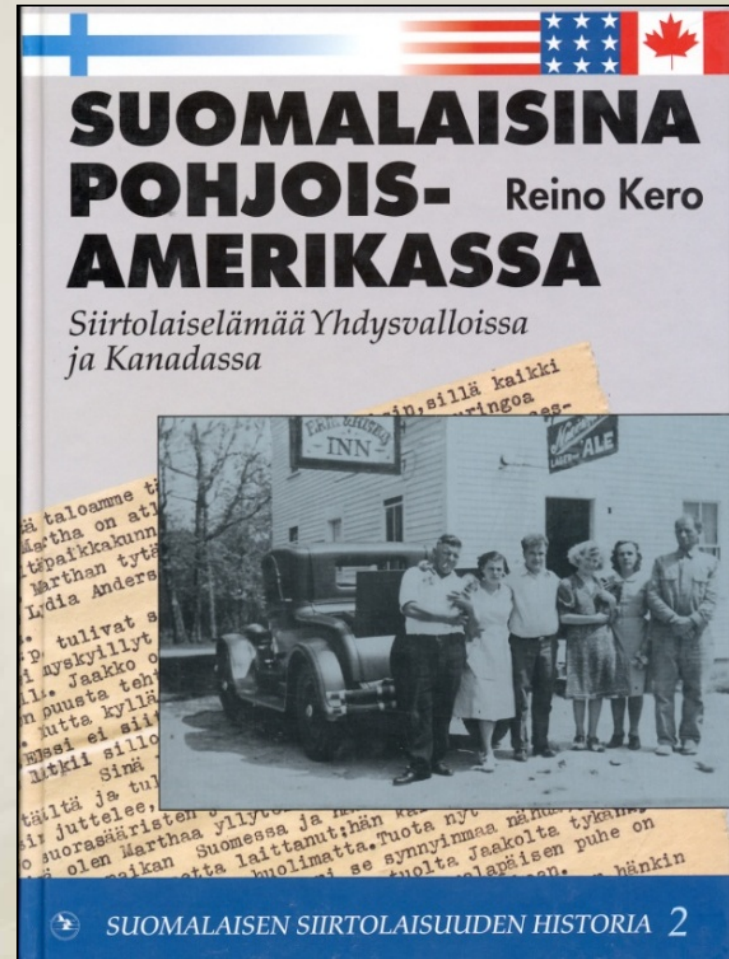


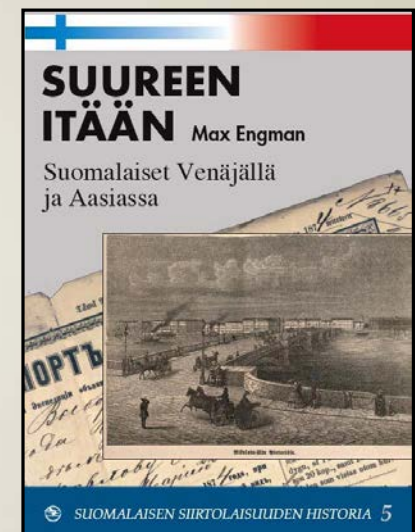
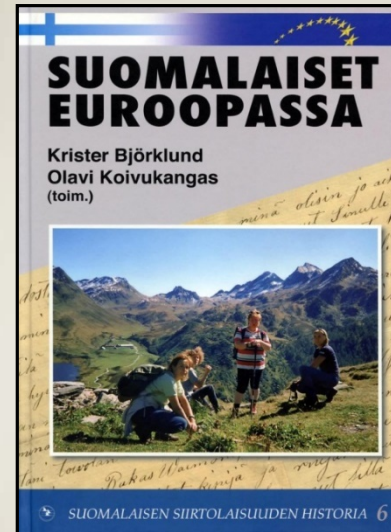
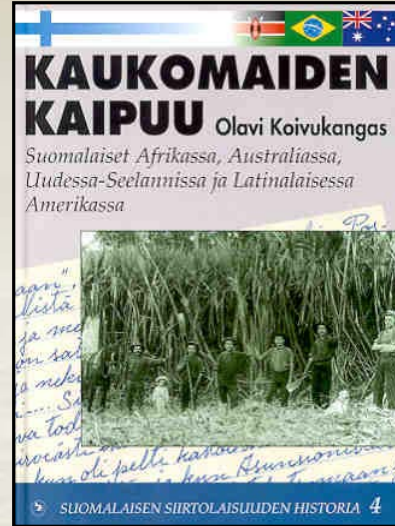
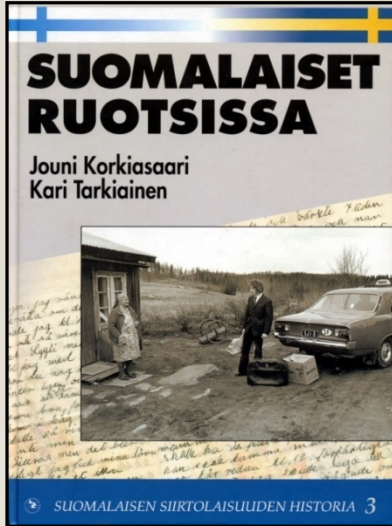
Siirtolaisuus 1860–1944

Maa/maanosa	Henkilöä
Ruotsi	(45 000)
Muu Eurooppa	(55 000)
Yhdysvallat	300 000
Kanada	70 000
Latinal. Amerikka	1 000
Aasia	500
Afrikka	1 500
Oseania	3 500
Yhteensä	476 000

Luvut ovat osaksi vain arvioita.

Lisätietoja





Tilaukset: Siirtolaisuusinstituutti, www.siirtolaisuusinstituutti.fi

